

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

Technikum Ogrodnicze
Szczecin

Zachodniopomorski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Szczecinie

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 29-09-2011 - 24-12-2011 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Krzysztof Motyliński, Małgorzata Lachtara.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli organu prowadzącego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	19
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	2
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	0
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	49
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	39
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo oraz przedstawiciele samorządu szkolnego	9
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	0
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	15
Partnerzy szkoły, przedstawiciele organu prowadzącego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele organu prowadzącego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	0
Obserwacja zajęć			9
Obserwacja zajęć pozalekcyjnych			
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Technikum Ogrodnicze
Patron	
Typ placówki	Technikum
Miejscowość	Szczecin
Ulica	BATALIONÓW CHŁOPSKICH
Numer	115
Kod pocztowy	70-760
Urząd pocztowy	SZCZECIN
Telefon	0914612379
Fax	
Www	www.zsogr.edu.pl
Regon	81201041200000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	210
Oddziały	9
Nauczyciele pełnozatrudnieni	0
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	0
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	0
Średnia liczba uczących się w oddziale	23.33
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	
Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE
Powiat	Szczecin
Gmina	Szczecin
Typ gminy	gmina miejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Technikum Ogrodnicze wchodzi w skład Centrum Edukacji Ogrodniczej w Szczecinie. Nowa nazwa dotychczasowego Zespołu Szkół Ogrodniczych w Szczecinie odzwierciedla główne założenia ujęte w koncepcji szkoły opracowanej przez obecnie kierującego nią dyrektora. Wdrażane przez pracowników szkoły zamierzenia zakładają przeobrażenie dotychczasowego Zespołu Szkół Ogrodniczych w nowoczesne centrum kształcenia zawodowego. Proces ten został rozpoczęty w roku szkolnym 2010/2011. Dzięki tym działaniom uczniowie mogą zdobywać umiejętności i kwalifikacje pozwalające na swobodne poruszanie się na rynku pracy oraz na pełnienie różnorodnych ról społecznych w życiu dorosłym. Dyrektor szkoły zaplanował w swojej koncepcji przekształcenie szkoły w placówkę edukacyjną o zasięgu regionalnym, której działalność jest nastawiona nie tylko na nauczanie uczniów, ale na współpracę z różnymi podmiotami oświatowymi kształcącymi w takich samych lub pokrewnych zawodach. Perspektywę rozwojową dla CEO stanowi również edukacja ustawiczna dorosłych w różnych formach szkolnych i pozaszkolnych. Z proponowanej oferty kursowej korzystają nie tylko osoby z zewnątrz, ale także uczniowie, którzy poszerzają wachlarz nabywanych podczas uczęszczania do szkoły kwalifikacji, co zwiększa szanse absolwentów szkoły na znalezienie swojego miejsca na rynku pracy.

Spśród innych szkół zawodowych o podobnej ofercie edukacyjnej TO wyróżnia:

- realizowanie zajęć praktycznych na miejscu,
- dobra współpraca zespołu nauczycielskiego,
- rozwijanie umiejętności składających się na postawę przedsiębiorczą,
- niewielka liczba uczniów w szkole i klasie,
- dobre relacje między uczniami i pracownikami pedagogicznymi oraz niepedagogicznymi szkoły,
- pełnienie roli centrum egzaminacyjnego,
- sukcesywne uzupełnianie bazy szkolnej do potrzeb kształcenia w zawodach.

Korzystne zmiany w obrazie szkoły powoduje również wprowadzanie do oferty edukacyjnej szkoły nowych, bardziej prestiżowych i dostosowanych do potrzeb rynku pracy zawodów (przykładem technik architektury krajobrazu). Cechą pozytywną sprzyjającą kreowaniu pożądanych postaw jest brak niezdrowej konkurencji oraz „wyścigu szczurów” wśród uczniów, a także dbałość szkoły o zapewnienie poczucia bezpieczeństwa uczniom.

W ramach rozwijania ducha przedsiębiorczości wśród uczniów kształcących się w szkole jej wychowankowie nabywają umiejętności:

- poszukiwania miejsca pracy,
- uczestnictwa w rozmowie kwalifikacyjnej,
- formułowania pism urzędowych,
- sporządzania CV i listu motywacyjnego,
- zakładania własnej działalności gospodarczej,
- poszukiwania możliwości uzyskiwania nowych kwalifikacji pokrewnych lub umożliwiających nowatorską działalność na rynku pracy,
- porozumiewania się językami obcymi,
- używania słownictwa specyficznego dla danego zawodu,
- korzystania z technologii informacyjnej i komunikacyjnej, np. z portali internetowych zawierających dane o możliwości pozyskiwania funduszy na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, a także o ofercie instytucji działających na rzecz rynku pracy.

W związku z podejmowaniem przez szkołę licznych działań w wyżej wymienionym zakresie CEO otrzymało certyfikat „Szkoła Przedsiębiorczości” nadawany przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości przy współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej nie tylko za dostosowanie działań szkoły do potrzeb rynku pracy, lecz również za współpracę w środowisku lokalnym. W ramach tej współpracy szkoła kooperuje z licznymi partnerami. Jednym z kierunków podejmowanych działań jest opracowywanie i realizowanie różnorodnych projektów zagospodarowania przestrzennego dla instytucji funkcjonujących na terenie Szczecina i województwa zachodniopomorskiego. Ponadto uczniowie korzystają z oferty edukacyjnej proponowanej przez instytucje zewnętrzne w ramach projektów finansowanych z różnych źródeł, w tym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Na stałe w kalendarz imprez szkolnych wpisały się Jesienny i Wiosenny Kiermasz Ogrodniczy, które w opinii

środowiska lokalnego łączą się nierozzerwalnie z CEO. W działaniach związanych z jego organizacją nauczyciele, uczniowie i ich rodzice współpracują ze sobą na zasadach partnerskich, co bardzo korzystnie wpływa na kształtowanie pozytywnych relacji w środowisku szkolnym.

Cechą specyficzną oferty edukacyjnej szkoły są również organizowane przez szkołę konkursy i warsztaty, w tym zajęcia wikliniarskie, konkurs recytatorski pt. „Moja ukochana poezja”, konkurs wiedzy pt. „Ziemia we Wszechświecie” dla uczniów gimnazjów oraz Wiosenne i Jesienne Biegi na Orientację w Puszczy Bukowej. Technikum Ogrodnicze w Szczecinie charakteryzuje również panująca w nim atmosfera, która sprzyja rozwojowi uczniów. Z uwagi na ich niewielką liczbę nauczyciele znają wszystkich podopiecznych (w tym poziom ich umiejętności oraz potrzeby edukacyjne) i zwracają się do nich po imieniu. Ze względu na tę atmosferę niektórzy uczniowie chętniej uczęszczają do CEO niż miało to miejsce na etapie gimnazjum. Należy dodać, że w Technikum Ogrodniczym istnieją duże potencjalne możliwości indywidualizowania procesu dydaktycznego. Indywidualizacja ta wymaga doskonalenia.

Kadra pedagogiczna podejmuje działania mające na celu motywowanie uczniów do pracy. Z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wynika, że kadra pedagogiczna powinna wzmocnić informacyjną i motywacyjną funkcję wewnątrzszkolnego systemu oceniania tak, aby w większym stopniu pomagał on wszystkim uczniom uczyć się.

Za podejmowanie działań projakościowych szkoła otrzymała Certyfikat Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty „Zachodniopomorska szkoła jakości”.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Szkoła dokonuje analizy wyników egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Każdy nauczyciel dokonuje analizy wyników w zakresie własnego przedmiotu i sporządza opracowanie. Wszystkie opracowania tworzą raport z wnioskami do dalszej pracy. W analizie stosowane są metody zarówno ilościowe jak i jakościowe. Wnioski z analizy wdrażane są przez wszystkich nauczycieli i określają kierunek pracy z młodzieżą w szczególności pod kątem umiejętności, na które trzeba położyć szczególny nacisk. Nauczyciele otrzymują informację na temat wniosków, które wspólnie wdrażane przynoszą pożądane efekty.

Prowadzenie analiz wyników egzaminów zewnętrznych

W szkole analizowane są wyniki matur i egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Nauczyciele wskazali (wywiad), że każdy nauczyciel dokonuje analizy wyników w zakresie własnego przedmiotu i sporządza opracowanie. Wszystkie opracowania tworzą raport z wnioskami do dalszej pracy. Większość nauczycieli (12 z 19) twierdzi, że otrzymała pełną informację na temat tych wniosków, natomiast 6 z 19 nauczycieli podało, że otrzymali informacje w zakresie, który ich bezpośrednio dotyczy. Zdaniem dyrektora analiza wyników egzaminów zewnętrznych prowadzona jest w sposób łączący strategię analizy na poziomie wyników pojedynczych uczniów oraz na poziomie zespołów klasowych. Zarówno dyrektor jak i nauczyciele twierdzą (wywiady), że analizy te prowadzone są w celu poprawy jakości pracy szkoły. Ich zdaniem, analiza wyników egzaminów zewnętrznych służy między innymi : poznaniu obszarów, które wymagają większej uwagi nauczycieli poszczególnych przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących; sformułowaniu wniosków do pracy dla poszczególnych nauczycieli, zespołów przedmiotowych, pod kątem umiejętności, na które trzeba położyć szczególny nacisk; sprawdzeniu, jak skutecznie nauczyciele pracują z młodzieżą (które treści wymagają szczególnej uwagi) oraz czy stosowane przez nich metody pracy motywują uczniów do nauki, a także którymi metodami warto pracować. Ponadto dyrektor dodał, że analiza służy:

- poprawnemu przeprowadzeniu ewaluacji swojej pracy, sformułowaniu zaleceń dla uczniów do pracy własnej; ocenie prowadzonych działań w zakresie przygotowania do egzaminów;
- weryfikacji planów wynikowych z poszczególnych przedmiotów;
- opracowaniu działań pozalekcyjnych służących podniesieniu poziomu umiejętności uczniów;
- zweryfikowaniu oferty zajęć w ramach godzin wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela;
- zwiększeniu oferty szkolnych konkursów tematycznych, umożliwiających uczniom podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności niezbędnych na egzaminach zewnętrznych;
- opracowaniu programów projakościowych;
- opracowywaniu zadań przez zespół przedmiotów zawodowych;
- wprowadzeniu próbnych egzaminów maturalnych z matematyki i próbnych egzaminów zawodowych (z uwzględnieniem stopnia realizacji podstawy programowej) już w klasie trzeciej.

Wdrażanie wniosków

Wnioski z analizy są wdrażane. Świadczą o tym działania podejmowane przez nauczycieli i wskazane przez dyrektora szkoły (wywiad):

- zwiększenie liczby konkursów przedmiotowych i tematycznych;
- próbny egzamin maturalny z matematyki w klasie trzeciej;
- próbny egzamin zawodowy w klasie trzeciej;
- opracowywanie zadań przez nauczycieli przedmiotów zawodowych i ocenianie kryterialne;

- wprowadzenie, obok typowych prac pisemnych, sprawdzianów w formie testowej na wszystkich przedmiotach;
- rozszerzenie korelacji międzyprzedmiotowej;
- współpraca nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych;
- przygotowywanie uczniów do konkursów pozaszkolnych;
- zwiększenie liczby konsultacji przedmiotowych;
- angażowanie uczniów do wystąpień publicznych w związku z zaobserwowanymi trudnościami podczas wystąpień publicznych; angażowanie uczniów w dodatkowe zajęcia z matematyki w ramach realizowanego projektu "As kompetencji".

Stosowane metody analiz

W szkole stosuje się jakościowe i ilościowe metody analizy. Świadczą o tym wypowiedzi dyrektora oraz przedstawiona dokumentacja. Dyrektor podaje, że w szkole analizie ilościowej poddaje się:

- liczbę osób zdających oraz przystępujących do „pełnego” egzaminu maturalnego i zawodowego;
- minimalne, średnie i maksymalne wyniki procentowe z poszczególnych przedmiotów;
- liczbę osób, która zdała egzamin maturalny z poszczególnych przedmiotów;
- wyniki z każdej części egzaminu zawodowego, ile osób zdało część teoretyczną, a ile część praktyczną egzaminu zawodowego, jaka jest średnia liczba punktów z poszczególnych obszarów, jaka była zdawalność egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe;
- określa się stopień opanowania standardów egzaminacyjnych, oraz która część egzaminu zawodowego sprawiła więcej problemów (teoretyczna czy praktyczna).

Analizy ilościowej wyników egzaminu zawodowego oraz matury dokonuje się na przestrzeni lat. Analiza jakościowa natomiast obejmuje: wyniki punktowe zadań, ich łatwość; wyniki indywidualne poszczególnych uczniów. Na tej podstawie określany jest poziom opanowania poszczególnych standardów; analizuje się, w której staninie jest szkoła; odnosi się wyniki szkoły do wyników w typie szkoły, wyników w mieście, województwie, okręgu i kraju; analizuje się zdawalność poszczególnych zadań, poziom opanowania poszczególnych umiejętności, stopień opanowania standardów.

Wdrażanie wniosków a efekty kształcenia

Wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. Realizowany w szkole od dwóch lat program projakościowy pozytywnie wpłynął na redagowanie przez uczniów tekstów pisemnych w języku obcym na maturze (wywiad z nauczycielami). Wśród uczniów nie występuje tak duży stres przed wystąpieniami publicznymi, wzrosły wyniki dydaktyczne uczniów w ramach poszczególnych przedmiotów. Zaobserwowano również większe zainteresowanie konkursami przedmiotowymi i tematycznymi (analiza dokumentów).

Powyższe argumenty wskazują na wysoki poziom spełniania przez szkołę wymagań.

Poziom spełniania wymagania: B

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. W szkole analizowane są ich osiągnięcia, a wnioski z tych analiz wdrażane są przez prawie wszystkich nauczycieli. Analizy uwzględniają możliwości rozwojowe uczniów. Osiągnięcia uczniów prezentowane są na stronach szkolnej gazetki oraz na stronie internetowej szkoły. Rodzice o osiągnięciach swoich dzieci informowani są podczas wywiadówek szkolnych. Wdrażane wnioski z analiz w niewielkim stopniu mają wpływ na wzrost wyników egzaminów zewnętrznych. Zdaniem dyrektora jest to bezpośrednio związane z poziomem wiedzy uczniów przyjmowanych do klas I. Szkoła jest mała, a panująca w niej atmosfera sprawia, że uczniowie chętnie do niej uczęszczają. Ich pomysły i aktywność spotyka się zawsze z akceptacją ze strony nauczycieli i dyrekcji.

Nabywanie wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową. Uczestniczący w badaniu (wywiad) partnerzy szkoły wskazują, że uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności ważne dla nich z punktu widzenia przyszłej pracy. Zaliczają do nich wszystkie umiejętności opanowane na praktykach szkolnych, a także związane z posiadaniem prawa jazdy kat. B i T. Nie bez znaczenia, ich zdaniem, są również zdobywane przez uczniów dodatkowe uprawnienia elektryczne oraz umiejętności w zakresie obsługi wózków widłowych.

Odpowiedzi 12 z 19 ankietowanych nauczycieli, dotyczące stopnia opanowania przez uczniów w poprzednim roku szkolnym wiadomości i umiejętności opisanych w podstawie programowej, wskazują na skłanianie się nauczycieli ku twierdzeniu o dużym poziomie opanowania przez uczniów podstawy programowej.

Zapisy w planach wynikowych oraz dziennikach lekcyjnych świadczą o realizacji przez nauczycieli podstawy programowej. Wspólne wdrażanie przez wszystkich nauczycieli wniosków z analiz sprzyja wzrostowi efektów kształcenia. Wnioski wspólnie wdrażane:

- stosowanie oceniania na zasadach oceniania egzaminu maturalnego i egzaminu zawodowego, które przyczynia się do efektywniejszej pracy ucznia;
- formułowanie zadań do samodzielnego wykonania przez ucznia (praca domowa) przyczynia się do wzrostu poziomu umiejętności ucznia (lepsze wyniki z poszczególnych przedmiotów);
- organizowanie konkursów tematycznych przyczynia się do rozbudzania zainteresowań uczniów i tym samym do podniesienia wyników nauczania;
- prezentowanie umiejętności na forum klasy i szkoły (uroczystości szkolne) przełamuje bariery przed wystąpieniami publicznymi (egzamin ustny);
- bogatsza oferta zajęć pozalekcyjnych wpływa na podniesienie poziomu wiedzy;
- dostosowanie wymagań do poziomu umiejętności ucznia;
- dostosowanie metod pracy do umiejętności i predyspozycji uczniów.

Analiza osiągnięć uczniów

W szkole analizuje się osiągnięcia uczniów.

Niemal wszyscy ankietowani nauczyciele analizują osiągnięcia uczniów (18 z 19). Część z nich analizuje osiągnięcia wszystkich uczniów (6 z 19), część analizuje osiągnięcia większości uczniów (8 z 19), natomiast w wybranych uzasadnionych wypadkach analizy dokonuje 4 z 19 ankietowanych nauczycieli. Podając przykłady analiz, nauczyciele wskazują:

- prowadzenie analiz na podstawie wyników egzaminów zewnętrznych z poprzednich lat, próbnych egzaminów zewnętrznych, obszernych sprawdzianów wiadomości i umiejętności;
- prowadzenie diagnoz okresowych, testów semestralnych, rekapitulacji wtórnej;
- prowadzenie analiz opanowania poszczególnych działów programowych;
- porównywanie wiadomości na początku przerabianego działu, w trakcie i na końcu, forma ustna i pisemna;
- porównywanie wyników osiąganych przez uczniów w kolejnych latach, ocena postępów w nauce;
- analiza wyników nauczania (śródroczna i roczna);
- analiza udziału uczniów w olimpiadach (wynik), kontynuacja nauki na wyższych uczelniach, zatrudnienie w zawodzie.

Dyrektor szkoły stwierdził, że analiza osiągnięć uczniów dotyczy różnych obszarów. Analizowane są zarówno osiągnięcia dydaktyczne śródroczne i roczne poszczególnych uczniów i klas jak i wyniki uczniów biorących udział w różnego rodzaju akcjach, konkursach, turniejach, etapach olimpiad przedmiotowych, zawodach sportowych, a także wyniki diagnoz wstępnych czy wyniki próbnych egzaminów maturalnych i próbnych egzaminów zawodowych. Osiągnięcia uczniów przedstawiane są na posiedzeniach zespołów przedmiotowych, zespołu wychowawczego, rady pedagogicznej. Część informacji o sukcesach i wynikach uczniów zamieszczana jest na szkolnej stronie internetowej oraz w gazetce szkolnej "Pomidorówka".

O osiągnięciach swoich dzieci rodzice informowani są podczas wywiadówek szkolnych. Wtedy również poznają frekwencję uczniów, którą systematycznie, co miesiąc, analizuje pedagog szkolny sporządzając szczegółowe zestawienia. Osiągnięcia dydaktyczne śródroczne i roczne podlegają analizie ilościowej i jakościowej.

Analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów. Świadczą o tym wyniki przeprowadzonych badań. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego przeprowadzają w klasach I diagnozy wstępne. Wyniki tych diagnoz analizowane są w odniesieniu do wyniku egzaminu gimnazjalnego. Potwierdza to dyrektor szkoły w czasie przeprowadzonego z nim wywiadu. Na tej podstawie nauczyciele planują pracę w nowym roku szkolnym. W analizie osiągnięć uczniów zwraca się uwagę na przyrost wiedzy i umiejętności odnosząc się do wyników egzaminu gimnazjalnego, prowadzonych diagnoz oraz próbnych egzaminów maturalnych i zawodowych, a także uwzględniając indywidualne możliwości uczniów opisane w opiniach z poradni psychologiczno - pedagogicznej. Monitorując wyniki dydaktyczne poszczególnych klas po zakończeniu każdego roku nauki określa się przyrost lub regres (wiedzy, umiejętności) w danej klasie. Oprócz tego analizowane są orzeczenia i opinie (jeśli takie występują) i na ich podstawie zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej formułuje wnioski do pracy z tymi uczniami. Wnioski są przedstawiane na posiedzeniu nauczycieli uczących w danej klasie i zapisane w indywidualnych programach edukacyjno- terapeutycznych.

Analiza osiągnięć a wnioski

W szkole formułuje się wnioski z analizy osiągnięć uczących się.

Wśród wniosków z analizy osiągnięć nauczyciele wskazali objęcie uczniów klas I programem czytania ze zrozumieniem. Dzięki temu programowi uczniowie szybciej analizują tekst źródłowy i wyszukują informacje, odpowiadają na pytania do tekstu, a także nie mają problemu z pisaniem dłuższych form wypowiedzi. Z kolei objęcie uczniów zdolniejszych zajęciami ukierunkowanymi na udział w konkursach i olimpiadach pozwala rozwijać zainteresowania i zdolności uczniów.

Dwie grupy ankietowanych uczniów poproszone zostały o określenie stopnia trudności zajęć, w których uczestniczyli. Zarówno w pierwszej (31 z 49), jak i w drugiej (30 z 39) grupie uczniów ich odpowiedzi skłaniały się ku twierdzeniu, że zajęcia, w których uczestniczyli, były ich zdaniem łatwe.

Zdaniem większości uczniów klas IV (21 z 39) zajęcia, w których uczestniczyli były dostosowane do ich możliwości. Zdaniem 15 z 39 uczniów zajęcia, w których uczestniczyli, są rzadko dostosowane do ich możliwości.

Postrzeżenie uczniów przez nauczycieli

Nauczyciele dostrzegają możliwość uzyskania lepszych wyników przez uczniów.

Zdaniem uczniów oraz 11 z 15 ankietowanych rodziców nauczyciele w większości przypadków wierzą w możliwości uczniów. Wyrażają to w ten sposób, że w przypadku niepowodzeń szkolnych wspierają ich, starają się im pomóc, wspólnie rozwiązują problem. Ze względu na to, że szkoła jest mała panuje tu miła, domowa atmosfera. Zdaniem rodziców każde dziecko traktowane jest indywidualnie, a w przypadku pojawiających się problemów szkoła nie pozostaje na nie obojętna.

Większość nauczycieli (10 z 18) scharakteryzowało uczniów, jako w większości zdyscyplinowanych, jednak z małymi chęciami do nauki (11 z 18). Uważają również, że uzyskują lepsze wyniki (12 z 18) oraz przejawiają własną inicjatywę (10 z 18). Połowa nauczycieli uważa, że młodzież jest aktywna i przejawia zaangażowanie, natomiast druga połowa nauczycieli jest odmiennego zdania.

Wdrażanie wniosków

W szkole wdraża się wnioski z analizy osiągnięć uczących się.

Świadczą o tym podejmowane działania potwierdzone przez dyrektora i nauczycieli. Nauczyciele starają się uatrakcyjnić zajęcia i umożliwić uczniom korzystanie z możliwie największej liczby form zdobywania wiadomości i umiejętności. W związku z tym uczniowie biorą udział w wykładach podczas organizowanego przez uczelnię wyższe „Festiwalu Nauki”, uczestniczą w programie "As Kompetencji", wykonują różnego rodzaju projekty, uczestniczą w konkursach i olimpiadach. Ich sukcesy z tym związane są zawsze dostrzegane i nagradzane. Zdaniem dyrektora, analiza osiągnięć uczniów pozwala na wyłonienie uczniów zdolnych, z którymi prowadzone są zajęcia rozwijające ich umiejętności i zainteresowania. Uczniowie ci są zachęceni do udziału w różnego rodzaju turniejach, konkursach tematycznych i olimpiadach przedmiotowych. Dodatkowo, każdy uczeń podejmujący działania w zakresie własnego rozwoju może liczyć na pomoc zarówno wychowawcy klasy, jak i nauczyciela

danego przedmiotu. Uczniom pragnącym rozwijać swoje zainteresowania wskazuje się możliwości zdobycia dodatkowych środków, np. programy stypendialne, programy pracy z uczniem zdolnym – „Poławiacze pereł”, „Myślę globalnie – działam lokalnie”.

Wdrażanie wniosków a efekty

Wdrażanie wniosków z analizy osiągnięć uczniów przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia. Zdaniem dyrektora podejmowane przez szkołę działania przynoszą efekty w postaci większego zainteresowania uczniów możliwością podnoszenia umiejętności i poziomu wiedzy, wzrostu frekwencji uczniów na zajęciach, podniesienia poziomu sprawności w rozwiązywaniu przez uczniów zadań testowych, zainteresowania uczniów możliwością doskonalenia umiejętności i pogłębiania wiedzy z danego przedmiotu. Zwiększyła się również frekwencja na zajęciach pozalekcyjnych, a także wzrosły wyniki z części ustnej egzaminu maturalnego (język polski). Dokumentacja szkolna pokazuje, że odsetek uczniów niepromowanych w roku szkolnym 2009/2010 z poziomu 7,6% wzrósł w roku 2010/2011 do 8,1 %. Na przestrzeni 3 lat średnie wyniki procentowe z j. polskiego mają tendencję spadkową, z j. angielskiego i j. niemieckiego wyniki są zróżnicowane, natomiast z matematyki są na tym samym poziomie od dwóch lat. Wyniki egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe na przestrzeni 3 lat na kierunku technik ogrodnik wykazują również tendencję spadkową. Część pisemną (cz.1) uczniowie zdali w 2009 r. na poziomie 34%, w 2010 r. na poziomie 33%, w 2011 r. na poziomie 28%. W drugiej części pisemnej (cz. 2) uczniowie w 2009 r. uzyskali wyniki na poziomie 16%, w 2010 r. na poziomie 14%, a w 2011 r. na poziomie 12%. Część praktyczna egzaminu wypadła odpowiednio na poziomie 70% - 2009r., 62% - 2010r., 54% - 2011r. Na kierunku technik agrobiznesu wyniki części pisemnych w latach 2009 i 2010 utrzymały się na tym samym poziomie, natomiast w 2011 spadły. W części praktycznej egzaminu można zaobserwować, po spadku wyników w 2010r., wzrost w 2011 r. Według dyrektora spadek wyników na egzaminach zewnętrznych adekwatny jest do poziomu umiejętności uczniów przyjmowanych do klas I. Pomiędzy wynikami uzyskanymi przez uczniów na egzaminie gimnazjalnym, a wynikami z egzaminu zawodowego występuje niewielki przyrost.

Powyższe wyniki wskazują na spełnianie przez szkołę wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Uczniowie są aktywni

Komentarz:

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia lekcyjne organizowane przez szkołę. Są aktywni, chętnie wychodzą z własną inicjatywą, która w większości przypadków spotyka się z akceptacją ze strony nauczycieli i dyrekcji. Organizują wiele imprez szkolnych, uczestniczą w akcjach charytatywnych. Część nauczycieli (10 z 19) wskazuje na stosunkowo niski stopień zaangażowania uczniów w zajęciach pozalekcyjnych pomimo tego, że zdaniem większości rodziców chętnie w nich uczestniczą. Większość uczniów (55 z 88) ocenia część zajęć jako interesujące.

Zaangażowanie uczniów w zajęcia szkolne

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę. Świadczą o tym wyniki ankiety przeprowadzonej wśród nauczycieli, z której wynika, że większość (12 z 18) z nich uważa, że uczniowie prezentują wysoki stopień zaangażowania w zajęciach. Podobnie uważa większość ankietowanych rodziców (10 z 15), zdaniem których dzieci chętnie angażują się w zajęcia szkolne. W opinii nauczycieli (wywiad) uczniowie należący do samorządu uczniowskiego prezentują wysoki stopień aktywności. Chętnie wychodzą z inicjatywą zarówno imprez szkolnych, jak i akcji charytatywnych. Nauczyciele, wskazując przykłady aktywności i zaangażowania uczniów, podali:

- zadawanie pytań, stawianie problemów wobec interesujących ich zagadnień;
- zgłaszanie się, rozwiązywanie zadań w grupach, na tablicy, dokładne wykonywanie zadań praktycznych;
- chętnie przystępowanie do wykonania powierzonego zadania, prowadzenie notatek;
- wykonywanie pomocy dydaktycznych;
- narzucanie tempa oraz rodzaju pracy na lekcji;
- chętnie uczestnictwo w burzy mózgów, prezentowanie referatów, przygotowywanych prezentacji

- multimedialnych;
- chętnie prowadzenie fragmentów lekcji;
- pomoc uczniom słabszym, organizacja grup do aktywnego uczestnictwa w lekcji.

Uczniowie, biorący udział w badaniu ankietowym, wyrazili swoją opinię na temat zajęć lekcyjnych. Ich zdaniem:

- niektóre zajęcia, w których uczestniczą, są wciągające - twierdzi tak 45 z 88 uczestniczących w badaniu uczniów;
- duża część zajęć jest wciągająca i angażuje ich - twierdzi tak 32 z 88 uczestniczących w badaniu uczniów;
- prawie wszystkie zajęcia bardzo ich angażują - twierdzi tak 8 z 88 uczniów.

Obserwacja zajęć pozwala stwierdzić, że, w 6 z 9 przypadków uczniowie byli zaangażowani w zajęcia. W 4 przypadkach zaangażowana była większość uczniów, w jednym przypadku zaangażowana była cała klasa, również w 1 przypadku duża grupa, natomiast w 3 na 9 przypadków zaangażowana była mała grupa uczniów. W czasie obserwacji wskazano sytuacje, w których uczniowie byli aktywni:

- chętnie odpowiadali na pytania zadawane przez nauczyciela, chętnie samodzielnie rozwiązywali ćwiczenia;
- aktywni byli podczas całej lekcji (podczas pracy z kartami pracy, zapisując efekty swojej pracy na tablicy, na koniec lekcji rozwiązywali krzyżówkę);
- podczas pracy zespołowej;
- wtedy, gdy nauczyciel dopytywał.

Zaangażowanie uczniów w zajęcia pozalekcyjne

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkołę, o czym świadczą niżej przedstawione wyniki badań. Większość ankietowanych rodziców (11 z 15) jest zdania, że ich dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych. Uczniowie wyrazili w następujący sposób swoją opinię na temat tych zajęć (ankieta):

- niektóre zajęcia, w których uczestniczą, są wciągające - twierdzi tak 26 z 88 uczniów biorących udział w badaniu;
- spora część zajęć jest interesująca - twierdzi tak 24 z 88 uczniów biorących udział w badaniu;
- wszystkie zajęcia są wciągające i bardzo ich angażują - twierdzi tak 5 z 88 ankietowanych uczniów.

Większość (10 z 19) nauczycieli wskazała na stosunkowo niski stopień zaangażowania uczniów w zajęciach pozalekcyjnych. Wśród przykładów angażowania się uczniów w zajęcia wskazali:

- uczestnictwo w klubie filmowym, rajdach, prowadzenie gazetki szkolnej, praca w samorządzie uczniowskim;
- udział uczniów np. w projekcie „As kompetencji” oraz innych projektach edukacyjnych;
- aktywne uczestnictwo w imprezach, projektach, wycieczkach, kołach naukowych, rajdach, przygotowaniach do konkursów i olimpiad przedmiotowych, praca w zespole artystycznym;
- wdrażanie swoich projektów w życie, np: wykonują projekt z "uprawy ziół", a potem dokonują ich nasadzeń w terenach zieleni;
- organizowanie imprez szkolnych, udział w różnych warsztatach, konsultacjach, kołach zainteresowań, pomoc w gromadzeniu materiałów do zajęć, zdobywanie dodatkowych umiejętności;
- uczestnictwo w zawodach sportowych, szkolnym kole sportowym.

Inicjatywy uczniów i ich realizacja

Uczniowie podejmują inicjatywy dotyczące ich własnego rozwoju i rozwoju szkoły, co znajduje potwierdzenie u 43 z 88 ankietowanych uczniów, którzy uważają, że mają wpływ na to, co się dzieje w szkole. Największy wpływ uczniowie mają na organizację zajęć (twierdzi tak 45 z 88 uczniów) oraz na zakres omawianego materiału (twierdzi tak 32 z 88 uczniów). Zdaniem 25 z 88 uczniów mają oni wpływ na stosunek nauczycieli do nich.

W opinii dyrektora i nauczycieli uczniowie są samodzielni w podejmowaniu różnorodnych aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Dyrektor przytoczył przykłady takiej aktywności. Zaliczył do nich: uczestnictwo dwóch uczennic w pracach Młodzieżowej Rady Miasta Szczecina, współpracę grupy uczennic ze szkołą z Berlina w ramach kształtowania umiejętności florystycznych. Jednocześnie dyrektor podał, że uczniowie wykazują zainteresowanie:

- projektowaniem terenów zieleni, opracowania wspólnych projektów zagospodarowania skwerów miasta;
- opracowaniem materiałów promocyjnych, uczestnictwa w akcjach promocyjnych, w warsztatach organizowanych na terenie szkoły oraz innych placówkach z zakresu florystyki, bukietarstwa, koszykarstwa i plecionkarstwa;
- udziałem w kursach kwalifikacyjnych, umożliwiających zdobycie dodatkowych uprawnień;
- inicjatywami w ramach działań samorządu szkolnego, np. góra grosza, dzień chłopaka, ślubowanie pierwszoklasistów, mikołajki, zbiórka karmy dla psiaków, maraton makulaturowy, zbiórka nakrętek plastikowych, baterii.

W trakcie wywiadu uczniowie zwrócili uwagę na to, że ich propozycje dotyczące organizacji imprez szkolnych spotykają się zawsze z pozytywnym odbiorem ze strony dyrekcji. Akceptowane są propozycje wyjść na ciekawe wykłady odbywające się na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym podczas Festiwalu Nauki. Każda propozycja ze strony uczniów jest w większości akceptowana przez wychowawców i dzięki ich pomocy przekazywana do dyrektora.

Dyrektor szkoły i nauczyciele, na poparcie sądu, że szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczniów, wskazują (wywiad), między innymi :

- wycieczki przedmiotowe, tematyczne, integracyjne;
- akcje charytatywne oraz różnego rodzaju wyjścia i warsztaty;
- dostosowanie metod pracy do ich potrzeb, możliwości i zainteresowań.

W ramach tych działań organizowane były wycieczki do szkółki roślin ozdobnych „Hortulus” w Dobrzycy koło Koszalina oraz do Parku Dendrologicznego w Przelewicach, a także do Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Szczecinie. Dla uczniów klas pierwszych zorganizowano wyjazd szkoleniowy na Warsztaty Plecionkarskie do Nowego Tomyśla. Uczniowie brali udział w praktykach zawodowych na terenie Niemiec i Holandii, a także w różnego rodzaju projektach. Chętnie wychodzą z inicjatywą przeprowadzania akcji charytatywnych. Brali również udział w warsztatach samorządów uczniowskich. Na gazetkach szkolnych widnieją informacje o sukcesach szkoły, zamieszczone są zdjęcia kompozycji kwiatowych, umieszczone są przykłady projektów zagospodarowania terenu. Widnieje informacja o wydawanej w szkole gazetce.

Powyższe argumenty świadczą o wysokim stopniu spełnienia przez szkołę wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

Uczniowie zarówno podczas lekcji jak i po godzinach pracy szkoły czują się w niej bezpiecznie. Znają panujące tam normy. W szkole podejmowane są działania celem zmniejszenia zagrożeń i wzmocnienia pozytywnych zachowań. W tym celu uwzględnia się inicjatywy uczniów. Ich zachowanie zgodne jest z oczekiwaniami.

Bezpieczeństwo w szkole

Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie. Znajduje to potwierdzenie we wskazanych przez uczniów, ich rodziców oraz pracowników niepedagogicznych przykładach. Prawie wszyscy ankietowani uczniowie (38 z 39) wskazali, że podczas lekcji czują się w szkole bezpiecznie. Aż 35 z 39 stwierdziło, że czują się bezpiecznie również na przerwach. Równie wysoko (27 z 39 uczniów) uczniowie oceniają poziom bezpieczeństwa w szkole poza zwykłymi godzinami jej pracy. Pomimo tego, że wśród innej grupy ankietowanych uczniów 36 z 49 było świadkami obrażania innej osoby z ich klasy, a 14 z 49 było obrażanych, to większość z nich (35 z 49) stwierdziła, że nie ma w szkole miejsc, w których nie czułaby się bezpiecznie. Do najmniej bezpiecznych miejsc zaliczyli toalety (7 z 49), szatnie (5 z 49) oraz boisko (3 z 49). Wyniki ankiety pokazują, że nikt spośród ankietowanych uczniów nie został pobity. Zdaniem rodziców oraz pracowników niepedagogicznych biorących udział w wywiadzie bezpieczeństwo to mocna strona szkoły. Nie obserwuje się negatywnych zachowań wśród uczniów oraz aktów agresji. Zdaniem pracowników niepedagogicznych (wywiad) znajduje to swoje odzwierciedlenie w podejmowanych działaniach:

- informowanie uczniów przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu o obowiązujących w trakcie zajęć przepisach bhp;
- nadzorowanie uczniów podczas zajęć szkolnych, monitorowane przez pracowników szkoły wejścia, wpisywanie do zeszytu każdej osoby obcej wchodzącej na teren szkoły, w tym również współpracujących z nią dostawców;
- nałożenie na każdego pracownika szkoły obowiązku zainteresowania się każdą nieznaną osobą;
- nadzorowanie klientów zewnętrznych przez kierownika szkoły.

Również obowiązująca pracowników niepedagogicznych procedura, która nakłada na nich obowiązek doprowadzenia do sekretariatu szkoły uczniów, naruszających przyjęte w szkole normy, wpływa na eliminowanie negatywnych zachowań.

Obserwacje zajęć pokazały, że (z wyłączeniem 1 przypadku na 9) podczas lekcji uczniowie czują się bezpiecznie, nie naruszają obowiązujących norm, przestrzegają podstawowych zasad kultury. Zajęcia są dostosowane do ich możliwości, a nauczyciel dba o dobre relacje z uczniami.

Normy w szkole

Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy na co wskazuje większość (83 z 88) ankietowanych uczniów. W wywiadzie podają, że nie wolno im na terenie szkoły palić papierosów ani pić alkoholu, nie mogą podczas lekcji jeść oraz korzystać z telefonów komórkowych. Podczas lekcji nie wolno im również wychodzić z klasy bez zgody nauczyciela. Do zakazów obowiązujących podczas odbywania praktyk szkolnych uczniowie zaliczyli kontakt ze środkami chemicznymi oraz ze sprzętem mechanicznym bez zgody nauczyciela. Do swoich praw zaliczają głównie prawo do indywidualnego stroju. Większość z nich twierdzi (33 z 49), że nauczyciele przestrzegają zasad, które sami głoszą.

Diagnoza zachowań i zagrożeń

W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń. Podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnianie właściwych zachowań. Na poparcie tego sądu można podać wskazane przez dyrektora (wywiad) przykłady prowadzonych w szkole diagnoz zachowań uczniów. Do tego celu stosuje się badania ankietowe, wywiady indywidualne i grupowe, obserwacje, rozmowy z rodzicami, informacje od pracowników niepedagogicznych, a także sygnały zgłaszane przez nauczycieli. Wykorzystywane są również zapisy monitoringu szkolnego. Badania ankietowe prowadzone są w oparciu o tematyczne kwestionariusze ankiet. Jednocześnie odbywają się spotkania z pedagogiem, z policjantami, z pracownikami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Zdaniem większości rodziców (12 z 15) pozytywne zachowanie ich dziecka jest dostrzegane przez nauczycieli, jednak większość z nich uważa (9 z 15), że nie są informowani o zagrożeniach występujących w szkole. Pozostali (6 z 15) są odmiennego zdania.

Zmniejszanie zagrożeń, wzmacnianie pożądanych zachowań

W szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań. Tę opinię wyrażają zarówno dyrektor jak i rodzice oraz pracownicy niepedagogiczni szkoły. Do tego celu (wywiad z dyrektorem oraz z pracownikami niepedagogicznymi) wykorzystuje się między innymi apele szkolne, na których wyróżniane są poszczególne osoby oraz całe klasy. Obok pochwał skierowanych do uczniów są również pochwały dla wychowawców. Aby zachęcić do działania oraz dostrzec wyniki tych działań, przedstawiane są one na forum szkoły i nagradzane. Nagrody mają bardzo różne formy od pochwał poczynionych na refundowanych wyjściach do kina skończywszy.

Wobec zdiagnozowanych w szkole zagrożeń podejmowane są niezwłocznie określone działania. Potwierdza to większość (9 z 15) ankietowanych rodziców. Ich zdaniem (11 z 15) pozytywne zachowania ich dzieci są chwalone przez nauczycieli. Ma to miejsce podczas wywiadówek szkolnych. Pozytywne zachowania stawiane są za wzór do naśladowania. Wobec zdiagnozowanych zagrożeń podejmowane są następujące działania:

- organizowane są apele szkolne, na których gani się negatywne zachowania i postawy;
- organizowane są zajęcia warsztatowe dla uczniów lub zespołów;
- przeprowadzane są rozmowy indywidualne z pedagogiem szkolnym;
- kieruje się uczniów do Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej;
- organizowane są spotkania z przedstawicielami Policji;
- organizowane są zajęcia o charakterze integracyjnym.

W celu wyeliminowania złych zachowań wszyscy pracownicy szkoły zwracają uwagę na każdy przejaw negatywnego zachowania uczniów. W trakcie obserwacji placówki nie zaobserwowano negatywnych zachowań uczniów.

W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych. Analizy te prowadzi się na posiedzeniach zespołu wychowawczego. Dużą rolę (w opinii dyrektora szkoły) odgrywa wprowadzenie w szkole monitoringu wizyjnego. Dzięki niemu zmniejszyła się w szkole agresja oraz liczba przypadków dewastacji mienia szkolnego. W opinii nauczycieli w szkole nie ma większych problemów wychowawczych. Ich zdaniem receptą na taki stan jest szybkie reagowanie na wszelkiego rodzaju niepożądane zachowania, podejmowanie stosownych działań, prowadzenie monitoringu, a także współpraca z rodzicami, pedagogiem oraz Policją.

Modyfikacja działań

Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane. Podczas wywiadu nauczyciele podali, że modyfikacja działań mających na celu eliminowanie zagrożeń odbywa się na posiedzeniach zespołu wychowawczego oraz na nadzwyczajnych posiedzeniach Rady Pedagogicznej. Jako przykład takiego działania dyrektor podał „otrząsiny” uczniów klas I. Było to działanie skierowane w stronę wyeliminowania niepożądanego zjawiska nieformalnego witania w szkole pierwszoklasistów. Obecnie jest to impreza z udziałem całej społeczności szkolnej.

Modyfikacja działań a inicjatywa uczniów

Podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się. Świadczą o tym propozycje zmian w działaniach wychowawczych szkoły, które zostały zgłoszone przez uczniów i uwzględnione przez dyrektora (wywiad z dyrektorem). Były to:

- częstsze niż dotychczas wycieczki przedmiotowe i tematyczne;
- wyjazdy integracyjne i szkoleniowe;
- akcje charytatywne;
- większa ilość imprez szkolnych;
- losowanie „szczęśliwego numerka”, który w danym dniu jest zwalniany z pytania.

Wśród przykładów swoich pomysłów zgłaszanych dyrekcji uczniowie podali dokonanie zmian w planie lekcji, który został przez dyrektora uwzględniony. Nauczyciele wskazali natomiast pomysły uczniów, które nie uzyskały aprobaty dyrektora ze względów finansowych. Były to: utworzenie „uczniowskiej kawiarenki” oraz noszenie przez uczniów identyfikatorów.

Zachowanie uczniów

Uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami. Świadczą o tym przykłady podawane przez dyrektora, nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych. W opinii nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych uczniowie przestrzegają podstawowych zasad kultury i grzeczności, nie spóźniają się na zajęcia, są szczerzy, kulturalni, przestrzegają norm dotyczących ubioru, zachowują się "normalnie". Mimo to zdarzają się wśród nich wulgaryzmy oraz nikotynizm. Podczas obserwacji zajęć w 8 na 9 przypadkach uczniowie zachowywali się zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społecznymi. W jednym przypadku obserwator wskazał zdanie „całkowicie się z tym nie zgadzam”. Podczas obserwacji placówki nie zaobserwowano zachowań sprzecznych z ogólnie przyjętymi normami.

Powyższe argumenty wskazują na wysoki poziom spełniania przez szkołę wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Opis wymagania: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Szkoła realizuje koncepcję, którą opracował na konkurs obecnie kierujący szkołą dyrektor. Koncepcja ta została przyjęta przez radę pedagogiczną na posiedzeniu tego organu w dniu 1 września 2010r. Obecnie szkoła prowadzi działania mające na celu jej urzeczywistnienie. W przeprowadzonym wywiadzie dyrektor poinformował ewaluatorów, że przyjęta koncepcja nie była analizowana. Z kolei z opinii respondentów wynika, że zamierzenia dyrektora w zakresie kierunków rozwoju szkoły są znane nauczycielom i Radzie Rodziców. Pozostali rodzice, a także uczniowie nie zostali z nimi zapoznani. Zasadności założonych tez dowodzą informacje pozyskane od różnych grup respondentów.

Poziom znajomości koncepcji pracy szkoły wśród jej pracowników

Koncepcja pracy szkoły, opracowana przez obecnie kierującego nią dyrektora, zakłada przeobrażenie dotychczasowego Zespołu Szkół Ogrodniczych w nowoczesne centrum kształcenia zawodowego. Uczniowie mogą w nim zdobywać umiejętności i kwalifikacje pozwalające na swobodne poruszanie się po rynku pracy oraz na pełnienie różnorodnych ról społecznych w życiu dorosłym. Koncepcja zakłada przekształcenie szkoły w placówkę o zasięgu regionalnym - działalność edukacyjna nastawiona jest nie tylko na kształcenie uczniów, ale na współpracę z różnymi instytucjami oświatowymi kształcącymi w takich samych lub pokrewnych zawodach. Opracowane cele szczegółowe zakładają wdrożenie koncepcji do praktyki poprzez:

- modyfikację programów nauczania,
- stopniowe przechodzenie na programy modułowe,
- stworzenie dla uczniów oraz osób i instytucji zewnętrznych oferty różnorodnych kursów kwalifikacyjnych,
- współpracę z różnorodnymi instytucjami w zakresie korzystania przez nie z bazy szkoły i doświadczenia nauczycieli,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli poprzez udział w stażach u pracodawców, warsztatach, szkoleniach i sympozjach,
- rozwijanie samorządności i inicjatyw uczniów,
- organizowanie różnorodnych imprez prezentujących umiejętności uczniów,
- dbałość o wysokie poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz przyjazne realizacje między członkami społeczności szkolnej,
- zaangażowanie rodziców i pracowników niepedagogicznych w realizację koncepcji i rozwój szkoły,
- unowocześnienie bazy szkoły.

Dla osiągnięcia wyżej wymienionych celów przekształcono od tego roku szkolnego dotychczasowy Zespół Szkół Ogrodniczych w Centrum Edukacji Ogrodniczej.

Podczas badań ustalono, że nauczyciele znają opisaną wyżej koncepcję. Poza tym pedagodzy wymienili wdrożone działania, takie jak:

- przekształcenie szkoły w Centrum Edukacji Ogrodniczej,
- wykorzystywanie bazy dydaktycznej przez uczniów z innych szkół,
- stopniowe dostosowanie bazy do potrzeb kształcenia w zawodach.

Perspektywą rozwojową dla CEO, zdaniem badanych, może być także kształcenie dorosłych w różnych formach szkolnych i pozaszkolnych.

Oprócz tego nauczyciele poinformowali ewaluatorów o tym, co, ich zdaniem, wyróżnia szkołę spośród innych szkół zawodowych:

- realizowanie zajęć praktycznych na miejscu,
- pełnienie roli centrum egzaminacyjnego,
- zdobywanie przez uczniów umiejętności i kwalifikacji pozwalających na swobodne poruszanie się po rynku pracy i pełnienie różnorodnych ról społecznych w życiu dorosłym.
- rozwijanie przedsiębiorczości.

W opinii pracowników niepedagogicznych, wyrażonej w wywiadzie grupowym, głównym zadaniem szkoły jest:

- nauka zawodu,
- zapewnienie dobrego startu w dorosłe życie,
- nacisk na przestrzeganie zasad kultury osobistej,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa uczniom,
- kształtowanie dobrych relacji między pracownikami szkoły a uczniami.

W opinii tej grupy specyfiką szkoły jest brak konkurencji wśród uczniów i tzw. „wyścigu szczurów”.

Przyjęcie koncepcji pracy szkoły przez Radę Pedagogiczną

Koncepcja pracy szkoły została przyjęta na posiedzeniu Rady Pedagogicznej CEO, które odbyło się w dniu 1 września 2010 r. Słuszności tej tezy dowodzą zapisy w księdze protokołów rady pedagogicznej oraz wypowiedzi nauczycieli sformułowane w skierowanej do nich ankiecie:

- 19 z 19 jest przekonanych, że koncepcja szkoły została przyjęta przez ww. organ,
- 11 z nich uznało, że rada przyjęła koncepcję pracy przedstawioną przez dyrektora po uwzględnieniu ich sugestii,
- 6 sądzi, że rada przyjęła wypracowaną wspólnie koncepcję pracy,
- 2 uważa, że rada przyjęła koncepcję przygotowaną przez dyrektora.

Odpowiednio 17 na 19 badanych nauczycieli czuje się współautorami opracowanej koncepcji. Z przedstawionych danych wynika, że pedagodzy utożsamiają się z przyjętymi przez siebie na posiedzeniu założeniami koncepcyjnymi.

Prowadzenie działań mających na celu realizację koncepcji pracy szkoły

Dyrektor wymienił podjęte przez szkołę działania, dzięki którym koncepcja jest stopniowo wdrażana:

1. Zmiana nazwy szkoły.

2. Podjęcie współpracy z różnymi instytucjami:

- ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym Nr 1 oraz Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym Nr 2 w Szczecinie - uczniowie tych placówek uczestniczą wraz z nauczycielami w zajęciach praktycznych i innych zajęciach organizowanych w szkole (np. w warsztatach wikliniarskich),
- z Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach – uczniowie tej placówki w minionym roku szkolnym realizowali dwutygodniową praktykę zawodową w zawodzie technik architektury krajobrazu,
- ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Mechaników Polskich realizującym w ramach POKL kurs kwalifikacyjny, nadający uczniom uprawnienia energetyczne (w bieżącym roku szkolnym będzie realizowany następny projekt, w którym uczniowie będą mogli uzyskać kolejne dodatkowe kwalifikacje).

3. Realizacja projektów dofinansowywanych z funduszy europejskich oraz innych środków w ramach programów:

- POKL – informacje jw.,

- Comenius - uczniowie podejmą w bieżącym roku współpracę z uczniami ze szkół z Francji, Rumunii i Włoch,
- edukacji ekologicznej pt. „Zielona klasa” finansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

4. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników:

- realizacja szkoleń dla pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych z zakresu obsługi pilarek w celu umożliwienia w przyszłości organizacji kursów dla uczniów i osób z zewnątrz.

5. Organizacja przedsięwzięć mających na celu podniesienie aktywności uczniów szkoły, w tym:

- 3 edycji warsztatów wikliniarskich dla uczniów szkół gimnazjalnych, podczas których uczniowie Technikum Ogrodniczego prezentowali swoje umiejętności w zakresie tworzenia i komponowania różnorodnych dekoracji okolicznościowych,
- cyklu zajęć dla członków Pałacu Młodzieży w zakresie wykorzystania różnorodnych materiałów (wikliny, roślin itp.) do przygotowywania ozdób,
- kiermaszów ogrodniczych, podczas których uczniowie prezentowali społeczności lokalnej osiągnięcia szkoły, wystawili swoje prace, a także wzięli udział w szkolnym konkursie na najciekawszą prezentację specyfiki zawodów kształconych w CEO.

6. Modernizacja bazy szkolnej

- oddanie do użytku trzysegmentowej szklarni, w której uczniowie uczą się produkcji na zimno, uprawiania roślin warzywnych i ozdobnych (pelargonie, bratek, chryzantema),
- doposażenie pracowni florystycznej,
- organizacja pracowni architektury krajobrazu,
- powołanie ośrodka nauki jazdy kategorii B i T dla uczniów i osób z zewnątrz.

Poddawanie koncepcji pracy szkoły analizie

Dyrektor szkoły w przeprowadzonym z nim wywiadzie powiedział, że opracowana przez niego koncepcja pracy szkoły nie była analizowana z uwagi na to, że realizowana jest od niedawna. W związku z tym do czasu rozpoczęcia ewaluacji podjęto działania mające na celu jej urzeczywistnienie. Nauczyciele powiedzieli, że systematycznie po każdym naborze dokonują oceny trafności proponowanej oferty edukacyjnej.

Modyfikacja koncepcji pracy szkoły po prowadzonych analizach

Zdaniem dyrektora szkoły koncepcja jest modyfikowana, jednakże modyfikacje te nie są wynikiem analiz. W jego opinii koncepcja ma charakter otwarty. W związku z tym każda inicjatywa ukierunkowana na rozwój szkoły i wzbogacenie jej koncepcji może być rozpatrywana. Ostatecznie jednak tylko propozycje związane z zadaniami i celami zawartymi w koncepcji szkoły mogą być przyjęte do realizacji, zwłaszcza te, które są zgodne z planem rozwoju szkoły (np. kursy kwalifikacyjne, współpraca z placówkami, praktyki dla nauczycieli u pracodawców itp.). Nauczyciele w wywiadzie grupowym powiedzieli, że zmiany dokonywane są sukcesywnie.

Poziom znajomości i akceptacji koncepcji pracy szkoły wśród uczniów

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły nie jest znana uczniom. Dyrektor szkoły w wywiadzie powiedział, że uczniowie są zapoznawani z przedsięwzięciami planowanymi do wykonania w danym roku szkolnym. Do realizacji przyjmuje się te inicjatywy uczniów, które są zgodne z kierunkami i zadaniami pracy szkoły. W opinii dyrektora plany pracy wychowawczej poszczególnych oddziałów uwzględniają najważniejsze założenia koncepcji pracy szkoły. Niemniej jednak dyrektor nie zaprezentował tej grupie, opracowanej przez siebie i kadrę pedagogiczną, koncepcji pracy szkoły.

Zdaniem uczniów w szkole kładzie się szczególny nacisk na:

- otoczenie,
- praktyki,
- wyjazdy,
- możliwość prezentacji swojej pracy, swoich wytworów, projektów, pomysłów,
- możliwość uzyskania prawa jazdy kat. B i T.

Uczniom podobają się:

- atmosfera panująca w szkole,
- integracja,
- możliwość organizowania tego co wymyślimy,
- możliwość uczestniczenia w sesjach Rady Miasta,
- „fajna” kadra pedagogiczna,
- koło florystyczne, koło przedsiębiorczości,
- "As kompetencji",
- kabaret,
- remont klas.

Uczniowie nie akceptują zawilgoconej sali gimnastycznej, podwyżek opłat za internat, chłodu w klasach, stanu szkolnych toalet.

Poziom znajomości i akceptacji koncepcji pracy szkoły wśród rodziców

Z informacji uzyskanych podczas badania ewaluacyjnego wynika, że istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana Radzie Rodziców. Organ ten wyraził swoją akceptację dla założeń koncepcyjnych mających na celu rozwój szkoły. Ponadto, zdaniem dyrektora, RR na bieżąco jest informowana o każdej nowej i istotnej inicjatywie związanej z realizacją zadań urzeczywistniających założoną koncepcję pracy szkoły.

Zdaniem rodziców wchodzących w skład Rady Rodziców wyrażonym w wywiadzie grupowym w szkole szczególnie nacisk kładzie się na:

- naukę,
- praktyki,
- frekwencję,
- egzaminy zawodowe i maturę,
- przedmioty zawodowe,
- przekazywanie wiedzy,
- pracę metodą projektu,
- kiermasze,
- nowoczesne szklarnie,
- dbałość o bazę,
- promocję szkoły,
- wymianę młodzieżową,
- współpracę z innymi podmiotami.

Natomiast pozostali rodzice (podobnie jak wszyscy uczniowie) są informowani o działaniach podejmowanych przez szkołę w celu urzeczywistniania przyjętych założeń. W bieżącym roku ogół rodziców poinformowano o:

- utworzeniu ośrodka kat. B i kat. T,
- przygotowaniu projektu w ramach programu Comenius,
- modernizacji bazy,
- budowie szklarni,
- doposażeniu pracowni florystycznej i pracowni architektury krajobrazu,
- współpracy z innymi szkołami,
- realizacji kursów w ramach projektów przygotowanych przez SIMP,
- udziale uczniów w różnych konkursach zewnętrznych.

Wobec powyższych argumentów wymaganie dotyczące koncepcji pracy szkoły należy uznać za spełnione

Wymaganie: *Oferta edukacyjna umożliwi realizację podstawy programowej*

Komentarz:

Opis wymagania: Oferta edukacyjna umożliwi realizację podstawy programowej

Z analizy opinii wyrażonych przez respondentów (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) podczas badań ewaluacyjnych wynika, że oferta edukacyjna umożliwi realizację podstawy programowej. Ponadto oferta ta jest zgodna z potrzebami uczniów. Podczas zajęć lekcyjnych nauczyciele pracują nad kształtowaniem kompetencji niezbędnych na współczesnym rynku pracy. Kadra pedagogiczna wraz z dyrektorem monitorują realizację podstawy programowej. Należy podkreślić, że nauczyciele wprowadzają nowatorskie rozwiązania programowe. Zdaniem uczniów proponowana przez szkołę oferta nie stwarza jednak możliwości rozwoju ich zainteresowań. Zasadności przyjętych tez dowodzą poniższe argumenty:

Spójność oferty edukacyjnej z podstawą programową

Wyniki badania wskazują, że oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową.

Nauczyciele w trakcie wywiadu wymienili elementy podstawy programowej, które wykorzystują w opracowanych i realizowanych przez siebie programach nauczania, takie jak:

- cele edukacyjne,
- treści nauczania,
- metody pracy,
- osiągnięcia uczniów,
- treści kształcenia,
- opis zawodu,
- zalecane warunki realizacji treści kształcenia w zawodzie.

W opinii nauczycieli programy, w tym wychowawczy, są dostosowane do możliwości uczniów. Dyrektor szkoły w kwestionariuszu ankiety stwierdził, że podstawa programowa jest realizowana w całości.

Poza tym ewaluatorzy podczas obserwacji zajęć lekcyjnych ustalili, że nauczyciele realizowali treści zawarte w podstawie programowej takie, jak:

- działania na liczbach rzeczywistych, ułamki,
- składniki majątkowe, bilans,
- budowa szkieletu człowieka,
- budowa tkanki kostnej,
- zbiorowiska leśne,
- zasady kształtowania krajobrazu obszarów zurbanizowanych i niezurbanizowanych,
- podstawowe obiekty architektury krajobrazu,
- tereny zieleni i zadrzewienia,
- style w sztuce ogrodowej występujące w różnych okresach historycznych.

Zgodność oferty edukacyjnej z potrzebami uczniów

Nauczyciele w wywiadzie grupowym wymienili następujące działania szkoły będące odpowiedzią na potrzeby edukacyjne:

- indywidualizacja procesu kształcenia,
- koła przedmiotowe,
- koła zainteresowań,
- wyjścia i wycieczki edukacyjne,
- wystawy,
- wykłady,
- koła sportowe i zawodowe,
- doradztwo zawodowe,
- zajęcia wyrównawcze jako oferta dla uczniów, którzy nie potrafią płynnie czytać, a z egzaminu gimnazjalnego osiągnęli wynik na poziomie 7, 8 punktów,
- współpraca z OPS,
- zapewnienie możliwości mieszkania w internacie potrzebującym uczniom również z terenu Szczecina.

Indywidualizację procesu kształcenia, zdaniem nauczycieli wyrażonym w wywiadzie grupowym, ułatwia to, że szkoła jest mała, klasy są kilkunastoosobowe, do wszystkich uczniów pedagogzy zwracają się po imieniu. W związku z tym komunikacja między uczniami a nauczycielami jest bardzo dobra. Nauczyciele rozwiązują również indywidualne problemy uczniów, współpracując z różnymi instytucjami, w tym z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Rodzice i uczniowie (wywiady grupowe) uważają, że szkoła zaspokaja potrzeby edukacyjne dzieci. Propozycje zmian w ofercie edukacyjnej, wyrażone w ankiecie dla uczniów, w najszerszym zakresie dotyczyły kształtowania postaw (przedsiębiorczości, systematyczności, punktualności, pracy zespołowej), komunikacji interpersonalnej, rozszerzenia liczby godzin przeznaczonych na naukę języków obcych, a także przygotowania egzaminu dojrzałości i pracy w zawodzie. Sugestie wiązały się również ze zwiększeniem liczby godzin zajęć praktycznych w miejsce teoretycznych, a także realizowanych metodami aktywizującymi.

Kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy

Oferta edukacyjna obejmuje rozwijanie u uczniów kompetencji potrzebnych na rynku pracy. Uzasadnieniem tego założenia są wypowiedzi nauczycieli, dyrektora szkoły oraz partnerów szkoły.

Szkoła, zdaniem kadry pedagogicznej wyrażonym w wywiadzie grupowym, kształci kompetencje:

- ekonomiczne, w tym składające się na postawę przedsiębiorczą,
- zawodowe,
- społeczne,
- związane z obsługą pojazdów samochodowych oraz ciągnika (prawo jazdy kat. B i T),
- mające na celu uzyskanie dodatkowych uprawnień (np. elektrycznych).

Wśród działań rozwijających ww. kompetencje nauczyciele wymienili:

- wykorzystanie internetowej giełdowej gry dydaktycznej,
- organizowanie wirtualnych przedsiębiorstw,
- zachęcanie uczniów do udziału w konkursach z zakresu przedsiębiorczości i samorządności (np. „Z klasy do kasy”),
- rozwijanie samorządności szkolnej (nagroda „Pro Publico Bono”),
- wzbudzanie aktywności społecznej i charytatywnej poprzez podejmowanie różnych inicjatyw.

Z kolei dyrektor w kwestionariuszu ankiety poinformował, że w ramach realizowanych planów pracy wychowawczej, programu nauczania podstaw przedsiębiorczości, ekonomicznych przedmiotów zawodowych, języka polskiego i języków obcych zwraca się uwagę na kształtowanie następujących umiejętności:

- poszukiwania miejsca pracy,
- uczestnictwa w rozmowie kwalifikacyjnej,
- formułowania pism urzędowych,
- sporządzania CV i listu motywacyjnego,
- zakładania własnej działalności gospodarczej,
- poszukiwania możliwości uzyskiwania nowych kwalifikacji pokrewnych lub umożliwiających nowatorską działalność na rynku pracy,
- porozumiewania się językami obcymi,
- używania słownictwa specyficznego dla danego zawodu,
- korzystania z technologii informacyjnej i komunikacyjnej.

Monitorowanie realizacji podstawy programowej

Dyrektor w wywiadzie poinformował, że monitoruje podstawę programową poprzez:

- analizowanie wypowiedzi nauczycieli będących samooceną stopnia realizacji podstawy programowej zawartych w „Raporcie z działalności klasy w danym roku szkolnym” oraz w „Arkuszu samooceny”,
- analizowanie zapisów tematów zajęć lekcyjnych w dziennikach,
- weryfikację treści planów wynikowych
- wybiórcze porównywanie zapisów zawartych w dziennikach lekcyjnych z informacjami ujętymi w planach wynikowych i planach pracy nauczycieli,
- analizę frekwencji nauczycieli.
- porównywanie liczby zaplanowanych i zrealizowanych godzin lekcyjnych.

Nauczyciele określają stopień opanowania umiejętności opisanych w podstawie programowej, dokonując analizy wyników egzaminów wewnętrznych i zewnętrznych oraz opracowując i realizując programy naprawcze. Wnioski z prowadzonego monitoringu dotyczą treści programowych oraz przyczyn osiągnięcia najłabszych wyników. Ponadto w szkole położony jest nacisk na kształcenie zawodowe z uwagi na wysokie wymagania na egzaminie zewnętrznym (próg - 75%).

Modyfikowanie oferty edukacyjnej szkoły w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów

Niniejsze kryterium spełnione jest tylko częściowo, ponieważ, zdaniem respondentów, oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów, jednakże w opinii większości (28 z 49) uczniów oferta ta "raczej nie" lub "nie" stwarza możliwości rozwoju ich zainteresowań.

Dyrektor w wywiadzie powiedział, że rozwój uczniów wspierają poniższe przedsięwzięcia :

a) projekty i inne inicjatywy umożliwiające nabycie nowych lub rozwijanie posiadanych umiejętności:

- matematycznych i związanych z przedsiębiorczością (projekt „As kompetencji),
- posługiwania się językami obcymi,
- obsługi specjalistycznego programu komputerowego AutoCad,
- samodzielne prowadzenie własnej pasieki i gospodarstwa agroturystycznego.

b) zajęcia specjalistyczne z zakresu obsługi maszyn ogrodniczych, florystyki, zielarstwa, ekologicznej uprawy roślin, ochrony roślin przed szkodnikami,

c) konsultacje w zakresie przedmiotów ogólnokształcących,

d) zajęcia specjalistyczne realizowane przez nauczycieli przedmiotów zawodowych (np. obsługa maszyn rolniczych, nauka jazdy ciągnikiem, wirtualna firma),

e) zajęcia przygotowujące do udziału w konkursach (np. „Wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie”) oraz w Olimpiadzie Wiedzy i Umiejętności Rolniczych.

Zdaniem nauczycieli szkoła umożliwi uczniom pełniejszy i wielokierunkowy rozwój poprzez:

- wprowadzenie nowych zawodów,
- współpracę z innymi ośrodkami edukacyjnymi kształcącymi w podobnych zawodach,
- rozwój bazy dydaktycznej,
- współpracę z ośrodkami zagranicznymi dla uatrakcyjnienia praktyk zawodowych,
- prowadzenie klas integracyjnych,
- otwarcie się na sugestie i propozycje ze strony rodziców i uczniów,
- szkolenia specjalistyczne,
- doksztalcanie zawodowe,
- realizowanie zajęć pozalekcyjnych (w tym kół zainteresowań) i praktycznych na miejscu w szkole,
- wymianę uczniów,
- stworzenie uczniom możliwości uczestnictwa w konkursach,
- powołanie ośrodka doksztalcania zawodowego,
- stworzenie uczniom możliwości ukończenia dodatkowych kursów zawodowych np. florystycznego, elektrycznego, na prawo jazdy itp.,
- utworzenie centrum egzaminowania zawodowego i zapewnienie odpowiedniego standardu bazy dydaktycznej.

Powyższe argumenty wskazują, że niniejsze wymaganie jest spełnione w stopniu średnim.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Opis wymagania: Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany

Analiza wyników uzyskanych danych ilościowych i jakościowych w zakresie organizacji procesów edukacyjnych wskazuje, że funkcjonujące w szkole organy (Rada Pedagogiczna CEO, Samorząd Uczniowski) i zespoły planują procesy edukacyjne. Istniejące warunki dla organizowania tychże procesów sprzyjają uczeniu się. Nauczyciele w większości stosują aktywizujące metody pracy (w tym również metodę projektu) w celu zmotywowania uczniów do podjęcia procesu uczenia się. W tym samym celu kadra pedagogiczna informuje uczniów o ich postępach w nauce. Jednakże z opinii wyrażonych przez uczniów wynika, że informacja ta nie pomaga im uczyć się. Zdaniem rodziców i nauczycieli stosowane w szkole zasady wewnątrzszkolnego oceniania motywują uczniów do pracy. Natomiast opinie uczniów w tej sprawie są podzielone. Poza tym w szkole prowadzony jest monitoring procesów edukacyjnych oraz osiągnięć uczniów, a płynące z niego wnioski są wdrażane oraz wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych. Oprócz tego uzyskane podczas badania wyniki wskazują, że współpraca nauczycieli i uczniów w małym stopniu dotyczy procesów edukacyjnych.

Ponadto zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej opisane w odpowiednich rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej są wykorzystywane zarówno przez dyrektora szkoły, jak i współpracujących z nim nauczycieli.

Planowanie procesów edukacyjnych

Zdaniem respondentów biorących udział w badaniu procesy edukacyjne są planowane. Dyrektor szkoły powiedział (wywiad), że plan pracy zespołów przedmiotowych uwzględnia wnioski płynące z diagnozy wstępnej dotyczącej osiągnięć edukacyjnych nowo przyjętych uczniów. Dodał też, że w planowaniu pracy pedagoga szkolnego i samorządu uczniowskiego brane są pod uwagę osiągnięcia wychowawcze uczniów, a ponadto plany pracy wychowawczej oraz tematyka godzin wychowawczych ustalana jest po sformułowaniu wniosków płynących z sondażu diagnostycznego prowadzonego przez pedagoga szkolnego.

Szkoła prowadzi analizę wyników egzaminów zewnętrznych oraz klasyfikacji semestralnej i rocznej.

Dyrektor wymienił m.in. następujące przykłady wykorzystania wyników ww. diagnoz i analiz:

- przygotowanie odpowiedniej oferty zajęć realizowanych w ramach „godzin karcianych”,
- organizacja zajęć matematycznych, wychowania fizycznego i językowych, ukierunkowanych na wyrównywanie „braków”,
- wskazanie nauczycielom umiejętności uczniów wymagających doskonalenia,
- opracowanie programu projakościowego wspierającego naukę języka angielskiego i niemieckiego,
- przeprowadzanie próbnego egzaminu maturalnego z matematyki w klasie trzeciej,
- angażowanie uczniów, w szczególności klas czwartych, do prezentowania się na szerszym forum,
- przeprowadzanie próbnych egzaminów w klasie trzeciej,
- konstruowanie sprawdzianów i formułowanie wymagań zgodnie ze standardami wymagań egzaminacyjnych,
- wprowadzenie do planów pracy zespołów przedmiotowych dodatkowych konkursów tematycznych,
- pomoc uczniom z rodzin ubogich (stypendia),
- kierowanie uczniów na badania do poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- dostosowanie metod pracy do umiejętności uczniów.

Oprócz tego 18 z 19 badanych nauczycieli wyraziło przekonanie, że w szkole planuje się procesy edukacyjne. Podczas wykonywania czynności planistycznych nauczyciele uwzględniają przede wszystkim możliwości uczniów (16 z 19), ich potrzeby, czas niezbędny do zrealizowania poszczególnych treści (15 z 19) oraz organizację roku szkolnego (10 z 19).

Monitorowanie procesów edukacyjnych

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane, na co wskazują informacje uzyskane od badanych nauczycieli i dyrektora szkoły.

W ankiecie nauczyciele (17 z 19) zgodzili się z wyżej sformułowaną tezą, podając przykłady, takie jak:

- prowadzenie wstępnej diagnozy umiejętności uczniów,
- analizowanie ocen cząstkowych i semestralnych, w tym rytmiczności ich wystawiania,
- diagnozowanie wyników egzaminów próbnych i zewnętrznych,
- analizowanie udziału uczniów w konkursach i olimpiadach,
- monitorowanie ocen cząstkowych, uzyskanych ze sprawdzianów i testów oraz dłuższych prac pisemnych,
- kontrolowanie przygotowania uczniów do lekcji,
- angażowanie uczniów w rozwój osobisty i społeczny,
- badanie przyrostu wiedzy uczniów,
- analizowanie sprawności językowej uczniów,
- badanie postępów uczniów zdolnych i z problemami.

Ponadto nauczyciele podejmują następujące działania w ramach prowadzonego monitoringu:

- systematyczne sprawdzanie wiadomości i umiejętności,
- sprawdzanie prac pisemnych uczniów,
- ocenianie wypowiedzi i poziomu zaangażowania na zajęciach,
- rozwiązywanie zadań i testów powtórkowych,
- odpytywanie,
- sprawdzenie wykorzystania wiedzy teoretycznej na zajęciach praktycznych,
- przeprowadzanie ankiet,
- zestawianie wyników w nauce,
- porównanie z ocenami z poprzednich okresów,
- prezentowanie wyników na zebraniach rady pedagogicznej.

Z kolei dyrektor powiedział (ankieta), że w tym lub poprzednim roku szkolnym prowadzono monitoring procesów edukacyjnych w zakresie:

- oceniania cząstkowego, semestralnego i rocznego,
- osiągnięć uczniów w różnego rodzaju konkursach, turniejach i olimpiadach,

- frekwencji na zajęciach szkolnych i pozalekcyjnych oraz imprezach okolicznościowych,
- charakteru informacji o uczniach ujętej w dokumentacji szkoły,
- rodzaju uwag zgłaszanych przez nauczycieli,
- zachowań uczniów na zajęciach lekcyjnych i przerwach międzylekcyjnych,
- zapisów z monitoringu wizyjnego,
- różnorodnych zagadnień tematycznych (sondaże pedagoga szkolnego).

Wykorzystywanie wniosków z monitoringu do planowania procesów edukacyjnych.

Wnioski ze scharakteryzowanego powyżej monitoringu wykorzystywane są do planowania procesów edukacyjnych, na co wskazują informacje uzyskane od badanych nauczycieli i dyrektora szkoły.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym podali przykłady działań podjętych po sformułowaniu wspomnianych wniosków:

- dostosowanie procesu dydaktycznego do możliwości uczniów i oczekiwań rodziców,
- stosowanie aktywizujących metod pracy,
- organizowanie części zajęć edukacyjnych poza szkołą.

Również dyrektor zgodził się z tezą opisaną na wstępie (ankieta). Dla jej poparcia wymienił przykłady działań podjętych po sformułowaniu wniosków:

- organizowanie spotkań z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych, funkcjonariuszami policji, pracownikami prokuratury i straży miejskiej,
- przeciwdziałanie zachowaniom niepożądanym i zagrożeniu demoralizacją,
- zorganizowanie warsztatów z doradcą zawodowym dla uczniów klas maturalnych,
- wykorzystanie oferty warsztatowej Centrum Planowania Kariery Zawodowej,
- prowadzenie przez pedagoga szkolnego rozmów indywidualnych z uczniami,
- organizowanie spotkań z pracodawcami i pracownikami urzędów pracy,
- prezentowanie portali zawierających informacje związane z zawodami i pracą,
- organizowanie dodatkowych kursów i zajęć w celu podniesienia i/lub zdobycia dodatkowych kwalifikacji.

W opinii dyrektora na skutek podjęcia tych działań:

- zmniejszyło się występowanie zachowań agresywnych,
- podniosła się świadomość uczniów w zakresie szkodliwości środków odurzających oraz odpowiedzialności karnej młodzieży.

Monitorowanie osiągnięć uczniów

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów. Z przedstawionej przez dyrektora dokumentacji wynika, że dane otrzymywane podczas monitorowania rejestrowane są w dziennikach lekcyjnych, a także w formie:

- analiz wyników egzaminów zewnętrznych, konkursów i olimpiad,
- raportów z działalności klas, zespołów przedmiotowych i organów szkoły,
- dokumentacji fotograficznej,
- kserokopii notatek prasowych,
- dyplomów,
- podziękowań,
- arkuszy samooceny nauczycieli,
- wpisów w dziennikach lekcyjnych.

Powyższe dane zbierane są:

- przez wychowawców klas w prowadzonych przez nich teczkach,
- przez nauczycieli w formie dokumentacji potwierdzającej realizację planów pracy zespołów,
- w kronice szkolnej,

- w dokumentacji Samorządu Uczniowskiego,
- w tzw. segregatorze osiągnięć szkoły w sekretariacie szkoły.

Ponadto nauczyciele podczas wywiadu grupowego wymienili sposoby monitorowania osiągnięć uczniów, takie jak analizy wyników egzaminów zewnętrznych i konkursów. Powiedzieli także, że korzystają z takich metod badawczych jak obserwacja, wywiad, w tym w formie rozmowy.

Dzięki tym danym:

- uczniowie kierowani są do udziału w konkursach i turniejach,
- ustalany jest skład reprezentacji szkoły w określonym konkursie,
- przygotowywane są spotkania z prelegentami z zewnątrz,
- składane są wnioski o nagrodę Prezydenta Miasta Szczecina lub stypendium dla uczniów wyróżniających się.

Gromadzone informacje wykorzystywane są:

- jako materiał na stronę internetową szkoły,
- jako materiał argumentacyjny w związku z przydzielaniem nagród i pochwał podczas apeli szkolnych.

Monitorując osiągnięcia uczniów, szkoła poszukuje odpowiedzi na następujące pytania:

- w jakich konkursach i imprezach najczęściej uczniowie uczestniczą,
- jakie posiadają zainteresowania,
- w jakich sferach chcieliby się rozwijać,
- w jakich dziedzinach uczniowie osiągają wysokie i znaczące wyniki,
- jakie przedsięwzięcia cieszą się największym zainteresowaniem,
- jaką ofertę edukacyjną należy przygotować,
- co jest przyczyną niepowodzeń szkolnych,
- jaka jest przyczyna absencji,
- jakie metody pracy stosować, aby odpowiadały potrzebom edukacyjnym uczniów,
- jak planować proces dydaktyczny.

Ponadto monitoring osiągnięć uczniów jest wykorzystywany do:

- planowania zajęć w ramach tzw. „godzin karcianych”,
- układania planu lekcji,
- określenia stopnia realizacji podstawy programowej,
- układania szkolnego kalendarza danego roku szkolnego,
- weryfikowania planów pracy poszczególnych zespołów.

Poza tym z ankiety dla nauczycieli wynika, że 13 z 19 badanych nauczycieli monitoruje osiągnięcia wszystkich uczniów, z czego 6 analizę tychże osiągnięć prowadzi systematycznie i w zorganizowany sposób, 7 próbuje prowadzić ją systematycznie, a 5 prowadzi analizę, gdy pojawia się taka potrzeba.

Wdrażanie wniosków z monitorowania osiągnięć uczniów

Wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów są wdrażane. Dla udowodnienia zasadności tej tezy nauczyciele w wywiadzie grupowym podali ich następujące przykłady:

- podejmowanie działań wynikających z systematycznie prowadzonych obserwacji i analiz danych,
- organizowanie publicznych wystąpień uczniów,
- kształcenie umiejętności czytania ze zrozumieniem,
- prowadzenie zajęć teoretycznych w szklarniach,
- organizowanie próbnych egzaminów w klasie trzeciej.

Z kolei dyrektor w ankiecie wymienił następujące działania:

- wprowadzenie próbnych egzaminów już w klasie trzeciej,
- zmodyfikowanie oferty zajęć realizowanych w ramach „godzin karcianych”,
- opracowanie i realizowanie programów projakościowych,
- motywowanie uczniów do uczestnictwa w projekcie „As kompetencji”,
- nawiązanie współpracy międzynarodowej w ramach programu Comenius.

Organizacja procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się

Opinie respondentów, dotyczące organizacji procesów edukacyjnych w taki sposób, aby sprzyjały one uczeniu się, są w większości spójne. Rozbieżności w poglądach dotyczą zgodności planu zajęć z zasadami higieny pracy umysłowej.

Ewaluatorzy podczas obserwacji zajęć stwierdzili, że w większość (5 z 9) nauczycieli prowadzi lekcję tak, by uczniowie mieli możliwość wzajemnie się od siebie uczyć. Z obserwacji wynika też, że nauczyciele (7 z 9) umożliwiają uczniom poprawę popełnionych błędów. Ponadto w 5 przypadkach na 9 nauczyciele stwarzali uczniom warunki sprzyjające wyrażaniu własnych opinii.

Respondenci (nauczyciele i uczniowie) pozytywnie ocenili stopień wykorzystania pomocy dydaktycznych. Ponadto, zdaniem zdecydowanej większości nauczycieli (18 z 19), szkoła zapewnia środki niezbędne do prowadzenia zajęć. Podobnie nauczyciele ocenili stan pomieszczeń, który, w ich opinii, sprzyja osiągnięciu założonych celów edukacyjnych. Również obserwacja szkoły prowadzona przez ewaluatorów wykazała, że wielkość sal lekcyjnych jest adekwatna w stosunku do liczby uczniów w oddziale. Oprócz tego uczniowie ankietowani pod kątem wykorzystania przez kadre pedagogiczną pomocy dydaktycznych wskazali, że nauczyciele prowadzący zajęcia w dniu badania posługiwali się komputerem, Internetem, projektorem, tablicą interaktywną. Dodatkowo obserwacja obiektu szkolnego wykazała, że istnieją duże możliwości wykorzystania technologii informatyczno-komunikacyjnych w pracy uczniów i nauczycieli, ponieważ szkoła wyposażona jest w sprzęt komputerowy, tablice multimedialne, projektory etc.

Słabszą stroną w pracy szkoły jest plan zajęć lekcyjnych, który nie został dostosowany do zasad higieny pracy umysłowej. Analiza planów zajęć lekcyjnych dla wszystkich klas technikum wykazała, że średnio realizowanych jest od 6 do 9 godzin lekcyjnych dziennie. Rozłożenie zajęć w ciągu tygodnia nie jest więc równomierne. W korespondencji z tym spostrzeżeniem pozostają opinie uczniów, którzy w badaniu ankietowym powiedzieli, że czują się zmęczeni z powodu dużej liczby zajęć w szkole (34 z 49). Odmiennego zdania byli rodzice, którzy uznali (10 z 15), że plan lekcji sprzyja uczeniu się.

Stosowanie metod nauczania sprzyjających uczeniu się

Z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wynika, że opinie respondentów (nauczycieli, uczniów i ich rodziców), dotyczące stosowania metod nauczania mających na celu aktywizowanie procesu uczenia się, są w większości pozytywne i spójne.

Po pierwsze, nauczyciele w ankiecie oraz wywiadzie grupowym wymienili wykorzystywane przez nich w pracy z uczniami metody, sprzyjające uczeniu się takie, jak: projekt, dyskusja, różne formy wykładu, praca w grupach, ćwiczenia praktyczne, metaplan, debata, burza mózgów, obserwacje i doświadczenia etc.

Po drugie, wykorzystana jest przez nauczycieli w bieżącej praktyce szkolnej metoda projektu. Zdaniem większości (11 z 19) badanych nauczycieli uczniowie pracują metodą projektu kilka razy w roku. 5 nauczycieli uznało, że rzadziej niż raz na rok.

Po trzecie, z przeprowadzonych obserwacji zajęć wynika, że nauczyciele:

- w 7 przypadkach na 9 stworzyli uczniom możliwość samodzielnego wykonania zadań oraz odwoływali się do doświadczeń uczniów,
- w 5 przypadkach na 9 stosowali zróżnicowane metody mające na celu aktywizację uczniów i dobierali zadania odpowiednio do kompetencji poszczególnych podopiecznych.

Warto dodać, że dobór metod pracy z uczniami nauczyciele uzależniają od (ankieta):

- możliwości uczniów -18 z 19 badanych,
- celu zajęć -14 z 19 badanych,
- potrzeb uczniów -10 z 19 badanych,

- dostępu do pomocy dydaktycznych -10 z 19 badanych.

Z kolei najmniejszy wpływ na dobór metod - zdaniem nauczycieli - mają inicjatywy uczniów (6 z 19 badanych). Poza tym - w korespondencji z opiniami nauczycieli - większość (28 z 39) uczniów stwierdziła, że w dniu badania wykonywała zadanie na lekcjach zespołowo, 9 z 39 poinformowało, że nie pracowało w grupie. Oprócz tego 27 z 39 miało stworzoną możliwość postawienia pytania i poszukiwania na nie odpowiedzi samodzielnie lub w grupie „na niektórych zajęciach”, natomiast 7 z 39 możliwość tę posiadało „na większości zajęć”. Zdaniem zdecydowanej większości (45 z 49) badanych uczniów metody pracy grupowej stosowane są „na niektórych zajęciach”. W opinii 31 z 49 uczniów problemy stawiane przez nauczyciela lub innych uczniów rozwiązuje się „na niektórych zajęciach”. 9 uważa, że ma to miejsce na większości zajęć. Również 9 stwierdziło, że nigdy nie rozwiązywało problemów na lekcjach.

Ponadto przeprowadzone obserwacje wskazały, że nauczyciele w 3 przypadkach na 9 stosowali formy pracy zespołowej.

Nauczyciele podali również (wywiad) przedsięwzięcia inicjowane w celu zaktywizowania uczniów biernych, takie jak: imprezy szkolne, działalność charytatywna, własna twórczość amatorska, przygotowanie do występów, w tym w formach kabaretowych etc. Dodatkowo w badaniach ankietowych nauczyciele powiedzieli, że dla pobudzenia aktywności uczniów m.in.:

- wykorzystują multimedia,
- stwarzają uczniom możliwość realizowania zajęć wg własnej koncepcji,
- łączą teorię z praktyką,
- dostosowują tempo pracy do możliwości uczniów,
- zachęcają uczniów do pracy,
- stosują gratyfikacje słowne,
- budują poczucie własnej wartości u uczniów.

Powyższe dane ilościowe i jakościowe są zgodne z danymi otrzymanymi od uczniów, którzy w większości (26 z 39) powiedzieli, że w dniu badania aktywnie uczestniczyli w zajęciach.

Warto jednak zwrócić uwagę, że 24 z 39 uczniów stwierdziło, że nie czuło się na lekcjach w tym dniu zaciekawionych. 15 z 39 uczniów stwierdziło, że, przeciwnie, zajęcia były interesujące. Ponadto zdaniem 28 z 39 uczniów nikt nie pomaga im zastanawiać się nad tym, czego się nauczyli, wsparcie to otrzymało 11 podopiecznych.

Stosowanie zróżnicowanych metod wspierania i motywowania uczniów

Nauczyciele stosują zróżnicowanie metody wspierania i motywowania uczniów.

Z ankiety dla nauczycieli wynika, że grupa ta wspiera uczniów w uczeniu się podczas zajęć, konsultacji przedmiotowych i udzielania pomocy indywidualnej poprzez:

- stosowanie motywującego do pracy systemu oceniania,
- nagradzanie, chwalenie, zachęcanie i mobilizowanie,
- pokazywanie mocnych stron,
- organizowanie wyjazdów projektowych i wycieczek,
- współpracowanie w różnych zakresach,
- udzielanie pomocy w uzupełnianiu materiału bieżącego,
- wyjaśnianie tego, co jest trudne,
- pokazywanie możliwości wykorzystania wiedzy w dalszym życiu,
- uwzględnianie stylu uczenia się,
- dawanie szans poprawy,
- zachęcanie do udziału w konkursach,
- wskazywanie możliwości rozwoju i korzyści z niego płynących,
- wykorzystywanie wiedzy w praktyce,
- wspieranie ucznia, w tym również w chwili porażek.

Uczniowie w wywiadzie grupowym wymienili poniższe działania mające na celu zachęcenie uczniów do nauki:

- wymyślanie zabaw, aktywizowanie,
- wykonywanie plakatów i wystaw,

- realizowanie projektów,
- organizowanie prezentacji multimedialnych,
- planowanie wycieczek terenowych,
- prowadzenie zajęć w odpowiedni sposób.

Motywowanie uczniów do dalszej pracy dzięki ocenianiu

Opinie respondentów dotyczące wpływu oceniania uczniów na ich motywację do dalszej pracy w przypadku rodziców i nauczycieli są spójne, natomiast poglądy uczniów w tej kwestii są podzielone.

Zdaniem 12 z 19 nauczycieli (ankieta) uczniowie dzięki informacji zwrotnej, jaką od nich otrzymują, są zmotywowani do pracy. 6 z 19 jest przeciwnego zdania. Pogląd ten jest zgodny z zapatrywaniami rodziców, którzy (15 z 15) powiedzieli, że stosowane zasady oceniania aktywizują dzieci do pracy. Dominanta wskazuje, że sytuacja ta występuje na większości lekcji.

Z badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów wynika, że ich odczucia w momencie oceniania ich przez nauczycieli są bardzo zróżnicowane, gdyż wyrażają:

- przekonanie, że wiedzą, co mają robić – 24 z 49,
- postanowienie poprawy – 23 z 49,
- zadowolenie – 15 z 49,
- ochotę do nauki – 13 z 49,
- niechęć do nauki - 10 z 49,
- zniechęcenie – 11 z 49,
- brak wiedzy na temat tego, co mają robić – 17 z 49,
- obojętność – 16 z 49.

Większość (26 z 49) uczniów jest przekonana, że nauczyciele rozmawiają z nimi na temat przyczyn sukcesów w nauce, z czego dominanta (21 z 49) wypada na częstotliwość „rzadko”. 22 uczniów twierdzi, że nauczyciele nigdy nie rozmawiali z nimi na ten temat. Ponadto 25 z 49 badanych uczniów powiedziało, że nauczyciele nie prowadzą z uczniami rozmów na temat przyczyn trudności w nauce. Podczas wywiadu grupowego uczniowie wyjaśnili, że ich motywacja zależy od tego, na jakiej lekcji byli oceniani („na każdej lekcji jest inaczej”), czasami ocena motywuje, a czasami demotywuje do nauki.

Ponadto w trakcie obserwacji szkoły stwierdzono, że sukcesy uczniów są eksponowane w ogólnodostępnych gablotach, w których umieszczono zdjęcia, puchary, informacje o udziale w projektach etc.

Ocenianie uczniów informacją o ich postępach w nauce

Opinie respondentów, dotyczące stosowania w szkole informacyjnej funkcji oceniania, są w większości spójne.

Dyrektor przedstawił dokumentację potwierdzającą bieżące i okresowe monitorowanie jakości i efektywności procesu uczenia się.

17 z 19 badanych ankietą nauczycieli jest przekonanych, że przekazuje uczniom informację zwrotną, uzasadniającą ocenę. Dane jakościowe opisujące zawartość merytoryczną tejże informacji są zróżnicowane. Badani nauczyciele informują uczniów o:

- popełnionych przez nich błędach,
- formach i sposobach ich poprawiania,
- elementach zadania wykonanych właściwie,
- zgodności oceny z wso i punktacją,
- zagadnieniach, nad którymi uczeń powinien jeszcze popracować,
- możliwościach samokształcenia,
- nabytych umiejętnościach i wiedzy w odniesieniu do standardów egzaminacyjnych.

Analogicznie w odniesieniu do opinii wyrażonych przez nauczycieli 35 z 49 badanych uczniów wie, dlaczego otrzymało taką, a nie inną ocenę.

Obserwacje zajęć dokonane przez ewaluatorów wykazały, że:

- 7 z 9 nauczycieli podaje przyczyny, dla których odpowiedź jest prawidłowa lub nieprawidłowa,
- 6 z 9 udziela opisowej informacji zwrotnej po odpowiedziach uczniów.

Z kolei w opinii 31 z 49 badanych uczniów nauczyciele, wystawiając ocenę, nie odnoszą się do tego, co podopieczni umieli wcześniej. Ponadto 34 z 49 uważa, że nauczyciele, wystawiając ocenę, nie odnoszą się do wcześniejszych osiągnięć lub trudności uczniów.

Informacja o postępach w nauce wsparciem dla uczniów w procesie uczenia się

Zdaniem badanych uczniów udzielana przez nauczycieli informacja o postępach w nauce nie stanowi wsparcia w procesie uczenia się. Zasadności tej tezy dowodzą ich opinie wyrażone w ankietach.

Większość uczniów (34 na 49) badanych metodą ankietową jest przekonana, że nauczyciele „rzadko” (29 z 49) lub „nigdy” (5 z 49) nie rozmawiają z nimi o postępach w nauce. Przeciwnego zdania jest 5 badanych.

Zapytani o wskazówki, jakie dostają na ten temat, stwierdzili, że:

- każdy sam musi się zorientować, jak się powinien uczyć,
- nauczyciele nie mówią "ucz się tak i tak, bo tak będzie lepiej".

Ich zdaniem czasami pedagogzy pomagają w opanowaniu materiału, wskazując metodę, jak się nauczyć czy zapamiętać. Te rady im pomagają.

Większość uczniów (28 z 39) powiedziała, że nie dostała dzisiaj od nauczyciela wskazówki, która pomogła mi się uczyć.

Przeciwnego zdania są rodzice (10 z 15), którzy uważają, że informacja o wynikach dziecka, uzyskana od nauczycieli, pomaga im się uczyć. Rodzice nie stanowią jednak w tym przypadku grupy decydującej.

Współpraca nauczycieli i uczniów w zakresie procesów edukacyjnych

Z informacji uzyskanych podczas badania ewaluacyjnego wynika, że opinie dyrektora, nauczycieli, uczniów i ich rodziców dotyczące współpracy uczniów i nauczycieli nad procesami edukacyjnymi nie są spójne.

Zdaniem dyrektora (wywiad) działania podejmowane przez szkołę uwzględniają propozycje i opinie uczniów. Spośród przykładów dyrektor wymienił:

- realizację planów pracy wychowawczej zgodnych z oczekiwaniami uczniów,
- opracowywanie przez uczniów planu pracy Samorządu Uczniowskiego,
- wspieranie uczniów w rozwijaniu ich zainteresowań,
- dostosowywanie oferty zajęć pozalekcyjnych do poziomu umiejętności i zainteresowań uczniów (koło florystyczne, koło plecionkarskie, Dyskusyjny Klub Filmowy, zajęcia piłki siatkowej, akcje charytatywne, zajęcia integracyjne, imprezy szkolne, wycieczki tematyczne, wyjazdy integracyjne dla uczniów klas pierwszych, spotkania z przedstawicielami instytucji wspierających działania szkoły).

Nauczyciele w wywiadzie grupowym powiedzieli, że - w ramach współpracy w zakresie procesów edukacyjnych - biorą pod uwagę opinie uczniów o tym, jak powinien przebiegać proces nauczania. Wymienili następujące przykłady:

- zbieranie propozycji dotyczących form i metod pracy na danym przedmiocie,
- prowadzenie koła zainteresowań,
- rozwijanie zainteresowań związanych z przedmiotem,
- stosowanie formy praktycznego pokazu,
- wykorzystywanie metody projektu,
- zapewnienie możliwości bezpośredniego udziału uczniów w procesie edukacyjnym.

Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród nauczycieli potwierdzają ww. opinie - 18 z 19 jest przekonanych, że bierze pod uwagę opinie uczniów dotyczące procesu uczenia. Dominanta (9 z 19) wskazuje, że na większości zajęć. Spośród wykorzystanych pomysłów uczniów nauczyciele wymienili:

- zajęcia pozalekcyjne – 14,
- metody pracy na lekcji – 12,
- terminy testów, sprawdzianów itp. – 9,
- tematykę lekcji – 7.

Zdaniem 30 z 49 ankietowanych uczniów nauczyciele wykorzystują w swojej pracy ich opinie. Przeważa pogląd, że zapatrywania uczniów brane są pod uwagę na niektórych zajęciach (22 z 49). Z kolei 19 z 49 uczniów uważa, że nigdy nie brano pod uwagę ich opinii.

Uczniowie wymienili przykłady zmian w szkole przygotowanych wspólnie z nauczycielami:

- projektowanie szkółki,
- prace na boisku szkolnym,
- wykorzystywanie tablicy interaktywnej na praktykach.

Natomiast zdaniem rodziców (12 z 15) nauczyciele „rzadko” bądź „nigdy” nie uwzględniają opinii uczniów dotyczących tematyki zajęć czy sposobu ich prowadzenia. W ich przekonaniu nauczyciele prowadzą lekcje bez konsultacji z uczniami.

Wykorzystywanie zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej.

Z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wynika, że w szkole wykorzystuje się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Zasadności tej tezy dowodzą opinie wyrażone przez nauczycieli (wywiad grupowy) i dyrektora szkoły (wywiad indywidualny).

Dyrektor szkoły powiedział, że dostosowuje wyposażenie pracowni praktycznej nauki zawodu i ośrodka egzaminacyjnego do wymaganych standardów. Zapewnił też, że pracownie przedmiotów ogólnokształcących są wyposażone w środki i materiały dydaktyczne umożliwiające realizację podstawy programowej.

Z kolei badani nauczyciele w ankiecie wymienili wykorzystywane przez nich w pracy dydaktycznej warunki i sposoby realizacji podstawy programowej, takie jak:

- stosowanie różnorodnych metod pracy z uczniami (wykładów, ćwiczeń, prezentacji multimedialnych, filmów dydaktycznych, samodzielnego wyszukiwania informacji, pracy z tablicą interaktywną, pracy z okazem naturalnym i innych metod aktywizujących, w tym dyskusji punktowanej, metaplanu, drzewka decyzyjnego),
- organizowanie zajęć w terenie (w tym wycieczek),
- dostosowywanie treści, metod, środków dydaktycznych do możliwości uczniów,
- przekazywanie uczniom informacji w sposób przystępny,
- uwzględnianie treści programowych, opisu osiągnięć oraz standardów egzaminacyjnych,
- realizowanie programu i podstawy dział po dziale,
- koncentrowanie na najważniejszych wymaganiach,
- opracowywanie planów wynikowych.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym wskazali też na ograniczenia w dostosowaniu działalności dydaktycznej szkoły do zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej, wynikające z możliwości finansowych szkoły oraz wykluczające zakup odpowiedniej ilości środków ochrony roślin, obniżenie poziomu wód gruntowych na terenach sadowniczych czy wybudowanie nowej sali gimnastycznej.

Powyższe argumenty wskazują, że wymaganie, dotyczące poziomu organizacji procesów edukacyjnych, zostało spełnione w stopniu średnim.

Poziom spełnienia wymagania: C

Opis wymagania: Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli

Przeprowadzone badania ewaluacyjne wykazały, że nauczyciele współpracują ze sobą przy analizie, tworzeniu, organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. Proces zmian jest efektem wspólnych decyzji. Prawidłowości założonych tez dowodzą poniższe argumenty oraz przykłady.

Współdziałanie nauczycieli w tworzeniu procesów edukacyjnych

Z raportu z pracy zespołu przedmiotów ogólnokształcących w roku szkolnym 2010/2011 oraz planu pracy zespołu przedmiotów zawodowych wynika, że nauczyciele współdziałali i współdziałają ze sobą w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych opracowanych w zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej, takich jak:

- porozumiewanie się w języku ojczystym,
- porozumiewanie się w językach obcych,
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne
- umiejętność uczenia się,
- inicjatywność i przedsiębiorczość,
- świadomość i ekspresja kulturalna.

Z wypowiedzi dyrektora wynika, że podejmowane działania dotyczą również przygotowania uczniów do olimpiady przedmiotowej (np. Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych), konkursów, turniejów, egzaminów zewnętrznych. Ponadto nauczyciele wymienili w ankiecie realizowane wspólnie różne przedsięwzięcia szkolne:

- imprezy szkolne i środowiskowe,
- uroczystości wynikające z kalendarza imprez szkolnych,
- projekty edukacyjne,
- programy projakościowe.

Nauczycieli uczących w szkole wspierają:

- bibliotekarz szkolny poprzez prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych i wychowawczych,
- wychowawcy internatu poprzez wspieranie procesu kształcenia i wychowania uczniów szkoły.

Na planowanie powyższych działań wskazują zapisy ujęte w planie pracy biblioteki i internatu CEO. Ponadto 15 na 19 badanych nauczycieli konsultuje z innymi pedagogami plany zajęć edukacyjnych.

Współpraca nauczycieli przy analizie procesów edukacyjnych

Zdaniem zdecydowanej większości (17 na 19) badanych metodą ankietową nauczycieli kadra pedagogiczna wspólnie analizuje procesy edukacyjne, 5 na 19 nauczycieli prowadzi wnioskowanie samodzielnie, 4 nie podejmuje żadnych działań w tym zakresie. Dyrektor w przeznaczony dla niego ankiecie powiedział, że analiza procesów edukacyjnych dokonywana jest najczęściej na posiedzeniach zespołów przedmiotowych, zespołu wychowawczego, a także zespołu nauczycieli uczących w danym oddziale klasowym. Zebrane wyniki i wnioski przekazywane są radzie pedagogicznej.

Z kolei w wywiadzie grupowym nauczyciele podkreślili, że współpraca tej grupy ma miejsce w szczególności podczas kiermaszów, działań związanych z promocją szkoły, korelacją międzyprzedmiotową, czy realizacji programu mającego na celu kształcenie umiejętności czytania ze zrozumieniem.

Wzajemne wspieranie się nauczycieli w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych

Zdaniem dyrektora, wyrażonym w wywiadzie, nauczyciele organizują i realizują wspólnie procesy edukacyjne poprzez:

- rozmowy na temat poszczególnych uczniów i klas,
- prowadzenie lekcji otwartych,
- pełnienie funkcji opiekuna stażu,
- dzielenie się wiedzą podczas dyskusji na posiedzeniach rady pedagogicznej, zebraniach zespołów przedmiotowych i wychowawczego,
- przygotowanie indywidualnych programów edukacyjnych dla uczniów,
- opracowanie wskazówek do pracy z uczniami mającymi trudności w uczeniu się lub posiadających opinię lub orzeczenie ppp,
- współrealizację i współorganizację imprez szkolnych,
- opracowanie regulaminów szkolnych,
- dzielenie się środkami dydaktycznymi,
- organizowanie wspólnych wycieczek i różnego rodzaju wyjść edukacyjnych,
- opracowywanie planów wynikowych,
- opracowanie przedmiotowych systemów oceniania,
- dzielenie się doświadczeniami i wiedzą w rozmowach nieformalnych.

Dyrektor powiedział również, że nauczyciele pracowali wspólnie nad:

- opracowaniem kalendarza imprez szkolnych,
- przedmiotowym systemem oceniania,
- przygotowaniem projektu w ramach programu Comenius,
- organizacją imprez szkolnych,
- analizą wyników egzaminu maturalnego,
- przygotowywaniem informacji na szkolną stronę internetową,
- raportami z działalności zespołów przedmiotowych,
- opracowaniem listy tematów na ustny egzamin maturalny z języka polskiego,
- wymianą i uzupełnianiem treści w ramach korelacji międzyprzedmiotowych,
- określeniem tematów realizowanych na przedmiotach.

Ponadto nauczyciele w wywiadzie grupowym podali przykłady wzajemnego wspierania się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych, takie jak:

- prowadzenie dyskusji, rozmów, zebrań (niektóre rozwiązania już się utarły),
- dzielenie zadań podczas realizacji przedsięwzięcia,
- uczenie się od siebie nawzajem podczas wystaw i festynów.

Badani nauczyciele wymienili również różnorodne formy wsparcia uzyskiwane od innych:

- dzielenie się obserwacjami o uczniu,
- pokazanie sposobu rozwiązania danego problemu,
- wypracowywanie wspólnych metod pracy w odniesieniu do uczniów,
- udzielanie pomocy przy organizacji różnych imprez szkolnych, wystaw i konkursów
- współpracę w zespole przedmiotowym,
- udzielanie wsparcia emocjonalnego, motywowanie,
- doradztwo,
- wymiana materiałów dydaktycznych, doświadczeń,
- wspólne rozwiązywanie problemów,
- wspólna realizacja zadań, które wymagają wnikliwszego zapoznania się przez uczniów
- pomoc przy organizacji imprez szkolnych przeznaczonych dla uczniów,
- pomoc w pracy z uczniem trudnym,
- uczestnictwo w lekcjach otwartych,
- współpraca przy korelacji przedmiotowej.

17 na 19 nauczycieli uznało, że wsparcie, które otrzymują od innych nauczycieli, jest wystarczające. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały, że pomoc ta jest sporadyczna.

Proces zmiany jako efekt wspólnych decyzji

Proces zmian jest efektem wspólnych decyzji. Dyrektor podał przykłady procesów edukacyjnych wprowadzonych

w wyniku wspólnie podjętych decyzji:

- organizacja próbnego egzaminu maturalnego i zawodowego dla uczniów klas III (osoby zaangażowane: nauczyciele języka polskiego, matematyki, języków obcych, nauczyciele przedmiotów zawodowych),
- opracowanie i realizacja różnych programów projakościowych.

Poza tym większość (13 na 19 ankietowanych nauczycieli) sądzi, że ich głos jest brany pod uwagę w momencie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych. Pedagodzy wymienili następujące przykłady w tej kwestii:

- możliwość zgłaszania pomysłów i innowacji przez nauczycieli,
- wspólne wypracowywanie wniosków z pracy w zespołach przedmiotowych oraz wychowawczych,
- organizowanie konkursów przedmiotowych,
- podejmowanie wszystkich decyzji na zebraniach rady pedagogicznej,
- omawianie wyników egzaminów zawodowych i ich analizowanie,
- uzgadnianie zmian w zespołach przedmiotowych i na posiedzeniach rady pedagogicznej,
- wspólne omawianie propozycji rozwiązania problemów.

Powyższe argumenty dowodzą, że wymaganie, dotyczące współdziałania nauczycieli w zakresie tworzenia, analizy, organizacji i realizacji procesów edukacyjnych, spełnione jest w stopniu wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Kształtuje się postawy uczniów*

Komentarz:

Opis wymagania: Kształtuje się postawy uczniów

Z opinii badanych uczniów, nauczycieli i rodziców wynika, że kadra pedagogiczna kształtuje postawy uczniów. Dla osiągnięcia tego celu bada oczekiwania uczniów i podejmuje działania adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb. Dba również o zapewnienie spójności działań, a także równe i sprawiedliwe traktowanie uczniów. Zasadności wyżej sformułowanej tezy dowodzą poniższe argumenty.

Dostosowywanie działań wychowawczych do potrzeb uczniów

Zdaniem respondentów – zarówno nauczycieli, uczniów, jak i rodziców działania wychowawcze są dostosowane do ich indywidualnych oczekiwań. Nauczyciele (wywiad grupowy) przed podjęciem odpowiednich działań przeprowadzają na początku realizowanego w ich szkole etapu edukacyjnego diagnozę potrzeb wychowawczych uczniów, wykorzystując następujące metody badawcze:

- ankietę,
- obserwację,
- wywiad indywidualny w formie rozmowy z uczniami i rodzicami.

W wyniku przeprowadzonych analiz pedagodzy zdiagnozowali podczas ostatnich badań potrzeby uczniów w zakresie:

- pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- zajęć wyrównawczych,
- tańszych obiadów,
- darmowej zupy i gorącej herbaty.

Dla zaspokojenia potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wychowawcy podjęli stałą współpracę z pedagogiem, kuratorami oraz innymi instytucjami wspomagającymi pracę szkoły. Z kolei w celu zapewnienia bezpieczeństwa zorganizowano stały monitoring obiektu.

Podczas ewaluacji badano metodą ankietową na wybranej grupie uczniów poziom akceptacji działań wychowawczych podejmowanych przez nauczycieli w celu kształtowania postaw wychowanków. 30 na 49 z nich jest przekonanych, że postawy promowane przez szkołę są zgodne z postawami, które są dla nich ważne. 19 na 49 nie zgadza się z tym stwierdzeniem.

10 na 15 rodziców jest przekonanych, że sposób, w jaki szkoła wychowuje uczniów, odpowiada potrzebom ich dziecka (5 jest przeciwnego zdania).

Spójność podejmowanych działań wychowawczych

Kadra pedagogiczna szkoły uważa, że kierunki działań wychowawczych uzgadniane są wspólnie. Dyrektor (wywiad), w celu zwiększenia spójności działań wychowawczych i opiekuńczych, dokonał weryfikacji szkolnego programu wychowawczego i programu profilaktyki. Z tego samego powodu kadra pedagogiczna szkoły opracowała:

- plany pracy wychowawczej dla poszczególnych oddziałów klasowych,
- plan pracy Samorządu Uczniowskiego,
- plan pracy internatu szkolnego,
- plan pracy Szkolnego Centrum Informacji,
- kalendarz imprez szkolnych.

Zdaniem dyrektora następujące kierunki pracy wychowawczej wpływają na spójność podejmowanych działań:

- zwiększenie aktywności zespołów klasowych poprzez zaangażowanie wszystkich we wspólne działania,
- zwiększenie integracji zespołów klasowych poprzez organizację wspólnych imprez.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym wyrazili przekonanie, że dbają o utrzymanie spójności działań wychowawczych dzięki organizacji m.in.:

- wycieczek integracyjnych klas I,
- otrzęsin,
- dyskotek,
- wigilii klasowych,
- andrzejek,
- Święta Niepodległości,
- dnia chłopaka,
- ślubowania absolwentów,
- wewnątrzszkolnych zawodów sportowych, również dla społeczeństwa,
- uczestnictwo w wymianie i projektach współfinansowanych ze źródeł UE.

W opinii pracowników niepedagogicznych uczestniczących w wywiadzie grupowym nauczyciele podejmują działania mające na celu kształtowanie pożądanych postaw właśnie poprzez realizowanie wspólnych przedsięwzięć. Przykładowo w organizację kiermaszów szkolnych czy innych działań promocyjnych włączają się wszyscy pracownicy szkoły, a także część uczniów i rodziców. Pracownicy niepedagogiczni szkoły podkreślili, że wychowawcy dyskutują z uczniami na temat pożądanych postaw.

27 na 49 uczniów jest przekonanych, że nauczyciele traktują ich sprawiedliwie i na równi z innymi uczniami. Należy zauważyć, że znaczna ich liczba (22 na 49 badanych) jest przeciwnego zdania.

Poglądu dotyczącego sprawiedliwego i równego traktowania uczniów w szkole nie podzielają rodzice, gdyż 9 spośród 15 badanych rodziców uznaje, że nauczyciele nie traktują uczniów w sposób równy. Ich stanowisko nie jest jednak w kwestii spójności działań wychowawczych decydujące, w związku z czym nie wpływa na ocenę stopnia spełniania tego kryterium przez szkołę.

Uczestnictwo uczniów w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw

Wypowiedzi uczniów i nauczycieli wskazują, że uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw. W opinii ankietowanych nauczycieli (18 na 19) grupa ta podejmowała w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy dyskusję z uczniami na temat pożądanych postaw. Nauczyciele również wymienili

przykładowe działania rozwijające właściwe postawy uczniów:

- Iskierka Nadziei,
- Sprzątanie Świata,
- współpraca ze szpitalem,
- mikołajki.

Uczniowie w wywiadzie grupowym powiedzieli, że oczekuje się od nich przyjęcia w szkole następujących postaw i zachowań:

- aktywności i zaangażowania,
- odpowiedzialności w szczególności na praktykach,
- dociekliwości.

Ponadto zdaniem ewaluatorów obserwujących zajęcia lekcyjne 8/9 nauczycieli poprzez swój sposób zachowania kształtuje pożądane społecznie postawy.

Udział uczniów w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole

Z opinii badanych wynika, że uczniowie nie partycypują w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole, natomiast uczestniczą w działaniach, które mają na celu kształtowanie postaw. Stanowisko takie wyraził dyrektor, który ponadto wymienił przykłady różnych inicjatyw podejmowanych przez uczniów:

- zgłaszanie propozycji do planu pracy Samorządu Uczniowskiego,
- organizacja imprez szkolnych,
- uczestnictwo w organizacji konkursów międzyszkolnych, warsztatów i imprez dla środowiska lokalnego,
- zgłaszanie zasad oceniania zachowania,
- uczestnictwo w komisjach sędziowskich konkursów międzyklasowych,
- ocenianie stopnia realizacji dyżuru gospodarza szkoły,
- opiniowanie wniosków o nagrody, w tym Prezydenta Miasta Szczecina, stypendium Prezesa RM, a także o naganę dyrektora szkoły oraz skreślenie ucznia z listy.

Zdania ankietowanych nauczycieli na temat planowania i modyfikowania działań wychowawczych są podzielone: 10 spośród 19 uważa, że uczniowie w tych działaniach uczestniczą. 9 na 19 jest przeciwnego zdania. W opinii nauczycieli uczniowie mogą:

- wykazać aktywność na forum Samorządu Uczniowskiego i Rady Młodzieżowej,
- wdrażać własne pomysły,
- podejmować wspólne dyskusje mające na celu sformułowanie wniosków,
- formułować opinie dotyczące sposobu oceniania zachowania,
- ustalać (Samorząd Uczniowski) rodzaj kar dla uczniów i sposoby poprawy zachowania uczniów,
- współorganizować wycieczki i imprezy szkolne.

Opinie ankietowanych uczniów odnośnie możliwości wpływania na promowanie w szkole określonych postaw są podzielone:

- 25 na 49 powiedziało, „raczej” ten wpływ posiada (19) lub wpływ ten jest „duży” (6),
- 24 na 49 wskazało, że nie ma go „w ogóle” (6) lub „raczej” (18).

Z danych ilościowych uzyskanych od uczniów i nauczycieli wynika, iż na poziomie deklaracyjnym nieznaczna większość uznaje wpływ uczniów na kształtowanie postaw. Jednakże dane jakościowe nie zawierają przykładów udziału uczniów w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole. Uczniowie sądzą, że ich pomysły i oczekiwania mają wpływ na metody pracy niektórych nauczycieli (preferowane przez nich są zajęcia praktyczne i lekcje aktywizujące ich do pracy). Ponadto obserwacje zajęć prowadzone przez ewaluatorów wykazały, że nauczyciel uwzględnił inicjatywy zgłaszane przez uczniów w 2 przypadkach na 9. W 6 przypadkach na 9 uczniowie nie zgłaszali żadnych wniosków.

Wdrażanie wniosków z analizy działań wychowawczych

Zdaniem kadry pedagogicznej w szkole podejmuje się działania wychowawcze, a następnie poddaje analizie na posiedzeniu zespołu wychowawczego. Dyrektor w wywiadzie powiedział, że analiza działań wychowawczych obejmuje kilka dziedzin życia szkoły, w tym m. in.:

- statystykę frekwencji,
- przyczyny absencji,
- zakres integracji zespołu klasowego,
- poziom relacji interpersonalnych,
- sytuację rodzinną wychowanków,
- udział w imprezach szkolnych,
- poziom zagrożenia demoralizacją, wynikający z używania środków odurzających itp.

Po dokonaniu analiz formułowane są podczas posiedzeń rady pedagogicznej i spotkań zespołów przedmiotowych wnioski dotyczące np. niewłaściwych relacji w zespole klasowym, braku tolerancji, czy umiejętności nawiązywania relacji interpersonalnych. Wnioski te wykorzystywane są do planowania - z jednej strony - działań naprawczych - z drugiej - oferty zajęć przedmiotowych. W celu np. zwiększenia frekwencji uczniów nauczyciele są zobowiązani do opracowania planu działań naprawczych obejmujących:

- wprowadzenie dodatkowo ocenianych zadań,
- nagradzanie uczniów z frekwencją powyżej 98%.

Z uwagi na konieczność rozwijania samorządności uczniów do planu pracy Samorządu Uczniowskiego zostały wprowadzone imprezy, w których udział biorą wszystkie klasy (np. Dzień Chłopaka). Ponadto, zdaniem dyrektora, nauczyciele na bieżąco prowadzą wspólne rozmowy na temat zachowań uczniów i wspierają ich w podejmowaniu wspólnych działań.

W opinii nauczycieli jednym z wniosków, który sformułowano po przeprowadzeniu analiz działań wychowawczych, jest konieczność podjęcia działań mających na celu indywidualizację procesów edukacyjnych, czemu sprzyja niewielka liczba uczniów w klasie. Umożliwi to zaspokajanie potrzeb każdego ucznia.

Wobec powyższego należy uznać, że wymaganie, dotyczące kształtowania postaw wśród uczniów Technikum Ogrodniczego, spełnione jest w stopniu średnim.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych*

Komentarz:

Opis wymagania: Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych

W Technikum Ogrodniczym podejmowane są działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. Analiza wyników ewaluacji wskazuje, że nauczyciele uczący w Technikum Ogrodniczym znają możliwości edukacyjne swoich uczniów. Sprzyja temu niewielka liczba uczniów w szkole i w poszczególnych klasach. Dzięki temu w szkole istnieją potencjalne możliwości indywidualizowania procesu kształcenia każdego dziecka oraz tworzenia dobrych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej. Pozytywne opinie badanych dotyczą osiągania przez uczniów sukcesów edukacyjnych adekwatnych do ich możliwości, mimo iż w środowiskach rodzinnych występuje - w ocenie dyrektora szkoły - wiele istotnych czynników ograniczających rozwój uczniów. Kadra pedagogiczna podejmuje szereg działań zwiększających szanse edukacyjne uczniów poprzez pozyskiwanie na ten cel dodatkowych środków finansowych i podejmowanie różnorodnych działań.

Zdaniem rodziców kadra pedagogiczna podejmuje działania mające na celu zmianę funkcjonującego w środowisku stereotypu szkoły słabej. W związku z tym poszerza ofertę edukacyjną dla wyrównania szans absolwentów szkoły na rynku pracy. Przykładowo wprowadza nowe zawody cieszące się większym prestiżem społecznym takie, jak technik architektury krajobrazu. Z uwagi na to, że na rynku pracy rośnie zapotrzebowanie na pielęgnację ogrodów przydomowych, absolwenci, kształcący się w tym zawodzie, znajdują zatrudnienie.

Natomiast z przeprowadzonych badań wynika, że opinie przedstawicieli różnych środowisk szkolnych związane z indywidualizacją procesów edukacyjnych nie są spójne.

Zasadności sformułowanych wyżej tez dowodzą poniższe argumenty.

Znajomość możliwości edukacyjnych uczniów wśród nauczycieli.

Nauczyciele pracujący w szkole diagnozują potencjał swoich uczniów. Ponad połowa (11 na 19) ankietowanych pedagogów jest przekonana, że rozpoznaje możliwości edukacyjne wszystkich uczniów, 4 na 19 sądzi, że czynność tę wykonała w odniesieniu do nielicznych, a 2 na 19 w stosunku do większości.

Ww. diagnozy nauczyciele wykorzystują do formułowania wniosków mających na celu:

- dostosowanie programu do potrzeb edukacyjnych uczniów,
- określenie poziomu samooceny i aktywności edukacyjnej uczniów,
- ustalenie zakresu umiejętności i wiadomości opanowanych w gimnazjum,
- określenie obszarów, w ramach których należy podjąć pracę edukacyjną,
- zdefiniowanie specyficznych trudności wychowanków w uczeniu się.

Osiągnięcie przez uczniów sukcesów edukacyjnych w sposób adekwatny do ich możliwości

Większość uczniów (32 na 49) jest przekonana, że jej potencjał edukacyjny jest podczas procesu dydaktycznego wykorzystywany. 13 na 49 sądzi, że mogłoby zrobić więcej. Na tę ocenę rzutują różnorodne czynniki, które sprawiają, że uczniowie średnio lub bardzo zdolni nie osiągają odpowiednich sukcesów edukacyjnych. Spośród nich dyrektor wymienił:

- czynniki społeczne i środowiskowe (trudna sytuacja rodzinna, brak wsparcia domu rodzinnego),
- czynniki ekonomiczne - wymuszające podejmowanie pracy zawodowej lub obowiązek opieki nad młodszym rodzeństwem,
- czynniki psychologiczne - brak chęci i motywacji oraz zainteresowania możliwością własnego rozwoju.

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów mające na celu ograniczenie wpływu uwarunkowań ekonomicznych, w szczególności poprzez pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych z:

- programów stypendialnych dla uczniów zdolnych („Poławiacze pereł”, „Myślę globalnie – działam lokalnie” oraz realizowanych przez Agencję Rynku Rolnego),
- nagród pieniężnych i stypendiów uzyskanych podczas konkursów,
- programu WUP „Zachodniopomorskie Talenty”.

Ponadto szkoła:

- zapewnia miejsca do samodzielnej pracy,
- zakupuje książki do biblioteki szkolnej,
- organizuje pracę z uczniem zdolnym,
- prowadzi zajęcia o charakterze wyrównawczym,
- przygotowuje projekty umożliwiające rozwój umiejętności,
- kieruje na zajęcia warsztatowe,
- współpracuje z instytucjami wspierającymi rodzinę.

Zdaniem dyrektora szkoła dodatkowo realizuje zadania zwiększające szanse edukacyjne uczniów takie, jak:

- organizacja zajęć pozalekcyjnych,
- realizacja projektów edukacyjnych,
- propagowanie oferty konkursów przedmiotowych i tematycznych,
- promowanie osiągnięć uczniów w środowisku lokalnym,
- wspieranie ucznia w jego rozwoju poprzez pracę indywidualną,
- modernizowanie bazy szkoły i wyposażenie pracowni,
- współpraca z instytucjami oświatowymi,
- współpraca z pracodawcami,
- organizowanie zajęć warsztatowych z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- organizowanie praktyk zawodowych w firmach zewnętrznych.

W opinii rodziców szkoła jest przyjazna dla uczniów, korzystnie wpływa na ich rozwój. Nauczyciele zachęcają podopiecznych do nauki, w tym tych, którzy na etapie gimnazjum mieli trudności w uczeniu się i niechętnie uczęszczali na zajęcia lekcyjne. Dzięki tym działaniom uczniowie są bardziej otwarci, samodzielni i chętnie chodzą do szkoły. Ich zdaniem dzieci umieją pracować i podejmować różne przedsięwzięcia. Połowa ankietowanych rodziców uważa, że szkoła podejmuje starania o to, aby dziecko miało poczucie sukcesu, połowa jest przeciwnego zdania.

Indywidualizacja procesu kształcenia

Z informacji zebranych podczas badania ewaluacyjnego wynika, że opinie respondentów dotyczące indywidualizacji nauczania są niespójne. Dyrektor szkoły w udzielonym wywiadzie powiedział, że uczniowie są motywowani do pełnego wykorzystania swoich możliwości dzięki stosowaniu sposobów takich, jak:

- finansowanie nagród (stypendiów) przez Radę Rodziców za wyniki w nauce i frekwencję,
- zgłaszanie kandydatów do nagrody Prezydenta Miasta Szczecin,
- nagradzanie pochwałami dyrektora szkoły i wychowawców klas,
- wręczanie dyplomów uznania i listów gratulacyjnych na apelu podsumowującym rok szkolny,
- przyznawanie tygodnia zwolnienia z „odpytywania” dla najaktywniejszej klasy,
- finansowanie biletów na seans filmowy dla klasy w nagrodę za wysoką frekwencję i najwyższą aktywność podczas Dnia Sportu,
- zwalnianie ze sprawdzianu,
- stosowanie dodatkowych ocen,
- zachęcanie do udziału w określonych turniejach, konkursach,
- zapraszanie do udziału w realizacji programów „As Kompetencji” czy „Comenius”,
- zachęcanie do udziału w konkursach tematycznych,
- zgłaszanie uczniów do programów stypendialnych, np. „Myślę globalnie – działam lokalnie”, „Poławiacze pereł”,
- typowanie do wyjazdu na zagraniczną praktykę,
- zachęcanie do pełnienia różnorodnych funkcji społecznych.

Nauczyciele podczas wywiadu grupowego podali następujące przykłady indywidualizacji procesu kształcenia:

- indywidualne traktowanie każdego ucznia z uwagi na ich niewielką liczbę,
- formułowanie wniosków podczas posiedzeń rady pedagogicznej i pracy zespołów przedmiotowych,
- prowadzenie bieżących wspólnych rozmów dotyczących zachowań uczniów,

przygotowywanie uczniów do olimpiad, konkursów i zawodów sportowych.

Z opinii większości ankietowanych rodziców (11/15) wynika, że ich dziecko nie jest traktowane indywidualnie.

Z obserwacji zajęć przeprowadzonych przez ewaluatorów wynika, że nauczyciele (7/9) podczas tychże lekcji motywowali uczniów do angażowania się w pracę lekcyjną. W 5/9 przypadkach nauczyciel dobierał sposób motywowania odpowiednio do potrzeb poszczególnych uczniów. Zdaniem 31 na 49 uczniów nauczyciele przekonują ich, że mogą się nauczyć nawet trudnych rzeczy. Jednakże 30 na 40 uczniów jest przekonanych, że nauczyciele nie pomagają im się uczyć, gdy mają trudności z nauką, a 27 na 49 uczniów nie odczuwa wiary nauczycieli w ich możliwości.

Powyższe argumenty wskazują, że wymaganie, dotyczące wyrównywania szans edukacyjnych uczniów, należy uznać za spełnione w stopniu średnim.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

Szkoła podejmuje szereg działań skierowanych zarówno do osób indywidualnych jak i instytucji. Współpracuje z wieloma podmiotami w środowisku, organizuje szereg imprez, które skierowane są nie tylko do odbiorców indywidualnych, ale również do instytucji. Identyfikuje oraz zaspokaja potrzeby lokalnego środowiska, co wpływa na jej pozytywny wizerunek.

Szkoła a środowisko

Szkoła podejmuje inicjatywy na rzecz środowiska. Wskazują na to zarówno dyrektor jak i partnerzy szkoły. Według nich szkoła podejmuje szereg działań, z których mogą korzystać zarówno osoby indywidualne jak i instytucje. Partnerzy wymieniają szkolenia, warsztaty i pokazy, kursy i kiermasze. Dyrektor dodatkowo wskazuje na takie działania jak:

- projektowanie i zagospodarowanie terenów zieleni;
- wykonywanie usług ogrodniczych;
- sprzedaż roślin wyhodowanych przez uczniów w warsztatach szkolnych;
- prowadzenie warsztatów wikliniarskich, florystycznych, plecionkarskich;
- organizowanie warsztatów samorządów uczniowskich;
- organizowanie konkursów tematycznych;
- organizowanie praktyk zawodowych dla uczniów z współpracujących szkół;
- pokazy ogrodnicze, doradztwo ogrodnicze;
- udostępnianie bazy szkoły i współpraca w zakresie realizacji projektów ekologicznych dla przedszkolaków.

Ponadto dyrektor wskazuje na współpracę szkoły z instytucjami położonymi w mieście, na terenie województwa i kraju. Jako przykład podaje: instytucje prowadzące szkolenia dla nauczycieli, szkoły i placówki oświatowe, Kuratorium Oświaty w Szczecinie oraz Urząd Miejski, a także firmy, których działalność związana jest z charakterem działalności szkoły i z jej specyfiką. Są to pracodawcy i firmy ogrodnicze, w których uczniowie odbywają praktyki zawodowe, rady osiedli, dla których wykonywane są usługi związane z zagospodarowaniem terenów zieleni, firmy produkujące sadzonki, nasiona i rozsady.

Współpraca szkoły z podmiotami

Szkoła współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku. Zarówno dyrektor szkoły jak i nauczyciele wskazują bardzo dużo instytucji, z którymi szkoła współpracuje. Wśród przykładów wymieniają:

- Lasy Miejskie „Szczecin”,
- Rada Osiedla Zdroje”,
- Parafia p.w. Św. Ducha,
- Centrum Edukacji „Zdroje”,
- Zespół Szkół Nr 2, Centrum Kształcenia Sportowego w Szczecinie, III Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie,
- „Caritas” Polska, Selgros, Cash and Carry,
- Oddział Regionalny PTTK w Szczecinie,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Oddział LOP w Szczecinie, Akademicki Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie,
- Centrum Planowania Kariery,
- Stowarzyszenie Inżynierów i Mechaników Polskich,

- Agrofirma „Witkowo”, Stacja Doświadczalna Oceny Odmian, TOP-Plant, Szkołka roślin ozdobnych „Smętowice”, i „Binowo”, Centrum kwiatowe „Kwaśny”,
- Zachodniopomorskie Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli,
- Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach,
- Międzynarodowe Targi Szczecińskie,
- Kuratorium Oświaty w Szczecinie, V Komisariat Policji i Komenda Wojewódzka Policji, Prokuratura Okręgowa „Prawobrzeże”,
- Narodowy Bank Polski, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Gryfinie, Parafia p.w. Św. Jakuba, Książnica Pomorska, Uniwersytet Szczeciński, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny i wiele innych.

W wypowiedziach ankietowych dyrektor wskazał na osoby, organizacje i instytucje, które tworzą lokalne środowisko szkoły. Są to instytucje i osoby wskazane w wywiadzie przeprowadzonym z dyrektorem. Ponadto ankietowani nauczyciele wskazali podmioty, z którymi osobiście współpracowali w tym lub poprzednim roku szkolnym:

- rodziców (15 z 19);
- szkoły lub inne placówki edukacyjne (12 z 19);
- poradnię psychologiczno-pedagogiczną (9 z 19);
- policję (8 z 19);
- kościoły i związki wyznaniowe (6 z 19).

Do inicjatyw realizowanych cyklicznie (corocznie), które na stałe wpisały się w kalendarz imprez i uroczystości szkoły, dyrektor zaliczył:

- Jesienny Kiermasz Ogrodniczy i Wiosenny Kiermasz Ogrodniczy – impreza dla środowiska lokalnego, w trakcie której sprzedawane są rośliny, kwiaty, warzywa i owoce wyprodukowane przez uczniów na poletkach i w szklarniach, odbywa się prezentacja dorobku szkoły, doradztwo ogrodnicze, wystawy okolicznościowe np. wystawa sadownicza prezentująca różne odmiany jabłek, gruszek, prezentacje multimedialne przygotowane przez uczniów, konkursy tematyczne. W trakcie kiermaszu ofertę wzbogacają stoiska obsługiwane przez pracowników Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, indywidualni producenci miodu, żywności ekologicznej, hodowcy gołębi i drobiu ozdobnego, przedstawiciele firm ogrodniczych, w szczególności produkujących środki ochrony roślin i nawozy.
- Wigilia dla dzieci niepełnosprawnych i z rodzin ubogich – impreza o charakterze integracyjnym, skierowana do dzieci pokrzywdzonych przez los, a zamieszkałych na terenie dzielnicy Zdroje i Podjuchy. Jest to impreza organizowana przede wszystkim przez uczniów Technikum Ogrodniczego mieszkających w internacie szkolnym; w imprezie uczestniczą „Caritas Polska”, przedstawiciele parafii p.w. Św. Ducha, Centrum Edukacji „Zdroje”, organ prowadzący;
- Warsztaty i konkursy międzyszkolne, w szczególności warsztaty wikliniarskie (wykonywanie m.in. ozdób świątecznych), konkurs recytatorski pt. „Moja ukochana poezja” (w tym roku szkolnym odbędzie się dziewiąta edycja), w którym uczestniczą uczniowie zachodniopomorskich szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów, konkurs wiedzy pt. „Ziemia we Wszechświecie” dla uczniów gimnazjów (w bieżącym roku szkolnym odbędzie się dziesiąta jubileuszowa edycja konkursu), Wiosenne/Jesienne Biegi na Orientację w Puszczy Bukowej dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Współpraca szkoły z partnerami biorącymi udział w badaniu polega na:

1. Organ prowadzący szkołę zapewnia środki finansowe na prowadzenie szkoły, realizują wspólnie programy.
2. Stowarzyszenie Inżynierów i Mechaników Polskich zaproponowało szkole udział w projekcie finansowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt skierowany jest do uczniów szkół zawodowych, którzy chcą uzyskać dodatkowe uprawnienia elektryczne oraz w zakresie obsługi wózków widłowych. Dzięki temu przedsięwzięciu uczniowie będą mogli łatwiej poruszać się po rynku pracy, gdyż będą posiadać dodatkowe kwalifikacje.
3. Centrum Edukacji Zdroje wspiera uczniów o niskim statusie ekonomicznym, funduje stypendia socjalne oraz

przygotowuje paczki na święta.

4. Parafia współpracuje ze szkołą w organizacji wspólnych imprez różnego typu.

5. Ośrodek Doskonalenia i Doksztalania Zawodowego działający przy Centrum Edukacji Ogrodniczej w Szczecinie wspiera szkołę, wzbogacając ofertę edukacyjną o dodatkowe szkolenia i kursy.

Ich zdaniem, współpraca szkoły z organizacjami i instytucjami działającymi w lokalnym środowisku jest satysfakcjonująca, lecz w stosunku do istniejących potrzeb ciągle niewystarczająca.

Identyfikacja potrzeb środowisk

Szkoła identyfikuje potrzeby i możliwości środowiska. Dyrektor szkoły wskazał sposoby zbierania przez szkołę informacji na temat potrzeb i możliwości środowiska:

- rozmowy z pracodawcami,
- wywiad środowiskowy,
- informacje prasowe,
- informacje zwrotne od innych partnerów,
- ogłoszenia,
- zgłaszanie propozycji współpracy,
- uzyskiwanie odpowiedzi na temat możliwości współpracy (w rozmowach, pismach urzędowych, w trakcie spotkań nieformalnych).

Ponadto zarówno dyrektor jak i nauczyciele, partnerzy i rodzice do najważniejszych potrzeb środowiska lokalnego, które szkoła może zaspokajać zaliczyli:

- poradnictwo ogrodnicze oraz zabiegi pielęgnacyjne;
- wykonywanie projektów zagospodarowania terenów zieleni należących do rad osiedli, lub wykonywanie nasadzeń odbiorcom instytucjonalnym lub indywidualnym;
- organizowanie różnorodnych zajęć warsztatowych nie tylko dla lokalnych mieszkańców, ale także dla grup zorganizowanych np. uczniów gimnazjum, słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- wykonywanie dekoracji roślinnych uświetniających przebieg różnorodnych imprez i uroczystości miejskich;
- organizowanie spotkań z producentami w zakresie ogrodnictwa, z firmami współpracującymi oraz z rolnikami;
- zajęcia praktyczne dla uczniów placówek oświatowych kształcących w zawodzie ogrodnik.

Partnerzy szkoły podkreślili, że szkoła powinna się promować poprzez podejmowanie różnych przedsięwzięć, które wpisane są w środowisko lokalne, powinna dbać o estetykę oraz dobre kształcenie. Rodzice popierają działania szkoły w ramach promocji. Uważają, że podejmowane przedsięwzięcia w postaci chociażby organizowanych dwa razy do roku festynów ogrodniczych zaspokajają ich oczekiwania w zakresie prezentowanych tam zagadnień.

Działania szkoły a potrzeby środowiska

Szkoła prowadzi działania, które mają na celu zaspokojenie potrzeb lokalnego środowiska. Dyrektor szkoły zaliczył do nich:

- organizowanie kiermaszów ogrodniczych oraz przyjmowanie zleceń na zagospodarowanie terenów zieleni (projekty wykonują uczniowie na zajęciach lekcyjnych z zakresu architektury krajobrazu, nasadzenia zaś uczniowie na zajęciach praktycznych, realizowanych w klasach przygotowujących do zawodu technik ogrodnik. Kalkulację przygotowują na zajęciach z przedmiotów ekonomicznych uczniowie zdobywający umiejętności i kwalifikacje w zawodzie technik agrobiznesu);
- zorganizowano okolicznościowe warsztaty wikliniarskie, m.in. pt. „Spotkania z jesienią”, „Dekoracje bożonarodzeniowe”, „Wokół jajka i palemki”;
- zorganizowano pokazy florystyczne w trakcie Wiosennego Kiermaszu Ogrodniczego;
- przygotowano ofertę zajęć praktycznych dla wychowanków Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych;
- w ramach współpracy z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego zorganizowano prelekcje,

w których uczestniczyli rolnicy, producenci nasion, rozsady i sadzonek oraz materiałów wykorzystywanych w produkcji ogrodniczej (pojemniki, doniczki, środki ochrony roślin).

Z dokumentacji szkolnej wynika, że szkoła prowadzi działania zaplanowane, długoterminowe i te, które pojawiają się nagle. Wśród inicjatyw realizowanych cyklicznie (corocznie), które na stałe wpisały się w kalendarz imprez i uroczystości szkoły, należy wymienić:

1. Jesienny Kiermasz Ogrodniczy i Wiosenny Kiermasz Ogrodniczy;
2. Wigilia dla dzieci niepełnosprawnych i z rodzin ubogich;
3. warsztaty i konkursy międzyszkolne, Wiosenne/Jesiennie Biegi na Orientację w Puszczy Bukowej dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Większość imprez organizowanych przez szkołę znana jest wszystkim instytucjom współpracującym ze szkołą. Zarówno partnerzy szkoły jak i rodzice wskazywali działania, które szkoła prowadzi w celu zaspokojenia potrzeb środowiska lokalnego. Wymienili przygotowania do egzaminu na prawo jazdy, festyny ogrodnicze, wykonywanie projektów (projekt ronda „Zdroje”, nasadzenia przy Katedrze, na podzamczu, otoczenie przy budynkach Uniwersytetu Szczecińskiego) a także inne, jako działania promocyjne jak np. festyn letni we współpracy z parafią, odwiedziny w szpitalu, Mikołajki w Domu Dziecka, zbiórki okolicznościowe.

Zasoby środowiska

Szkoła korzysta z zasobów środowiska w procesie nauczania poprzez (jak twierdzi dyrektor): prowadzenie praktyk zawodowych i zajęć praktycznych w firmach ogrodniczych (m.in. TOP-Plant, Stacja Doświadczalna Oceny Odmian, Agrofirma „Witkowo”), realizację wycieczek tematycznych (np. do Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach, do Parku Leśnego „Zdroje” w Puszczy Bukowej), organizację wycieczek przedmiotowych (np. zajęcia terenowe z geografii, zajęcia ekologiczne w ramach koła LOP, zajęcia wychowania fizycznego w naturalnym terenie, zagospodarowanie terenów zieleni – Park Kasprowicza, Park Żeromskiego, Cmentarz Centralny), obserwację organizacji gospodarstwa agroturystycznego i przebiegu produkcji ogrodniczej, zbiórkę naturalnych materiałów (szyszki, liście, gałęzie, kamienie) wykorzystywanych do wykonywania dekoracji roślinnych, możliwość organizowania imprez sportowo-rekreacyjnych z wykorzystaniem warunków naturalnych, korzystanie z zasobów placówek muzealnych do realizacji treści z języka polskiego, historii, wiedzy o kulturze i wiedzy o społeczeństwie, korzystanie z oferty instytucji kulturalnych (teatry, kina, galerie) w celu edukacji kulturalnej.

Świadczą o tym również wyniki ankietowanych nauczycieli, którzy wskazali różnego rodzaju działania prowadzone we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego:

- imprezy środowiskowe (wskazało 12 z 19 ankietowanych nauczycieli);
- organizację wyjazdów i wycieczek szkolnych (wskazało 11 z 19 nauczycieli);
- organizację zajęć pozalekcyjnych (wskazało 10 z 19 nauczycieli);
- projekty edukacyjne (wskazało 6 z 19 nauczycieli);
- pomoc socjalna dla uczniów i zakup sprzętu dla szkoły (wskazało 5 z 19 nauczycieli);
- prowadzenie lub współprowadzenie lekcji (wskazało 4 z 19 nauczycieli);
- stypendia dla najlepszych uczniów i organizacja zajęć profilaktycznych (wskazało 3 z 19 nauczycieli).

Dodatkowo partnerzy wskazali możliwość upiększania środowiska, dbałość o estetykę, która przekłada się na odbiór w środowisku lokalnym. Ich zdaniem ciągle brakuje dobrej promocji szkoły, która powinna zmieniać stereotyp myślenia o zawodzie ogrodnika. Ich zdaniem wszystkie przygotowywane przez szkołę projekty czy prace powinny być opatrzone czytelną informacją o tym, kto jest ich wykonawcą.

Współpraca szkoły ze środowiskiem

Współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku wpływa na rozwój uczniów. Świadczą o tym wypowiedzi uczniów, którzy uczestnicząc w różnego rodzaju przedsięwzięciach mają możliwość poznania ciekawych osób. Biorąc udział w wykładach, konkursach, pokazach, zdobywają wiedzę i doświadczenie. Dodatkowo dyrektor szkoły oraz nauczyciele wskazują (wywiad), że uczniowie poprzez zetknięcie się z podmiotami działającymi w środowisku, z którymi szkoła współpracuje zdobywają kontakty zawodowe, możliwość praktycznej

nauki zawodu, obycie, umiejętność współpracy, poczucie własnej wartości a także poznają nowoczesne technologie. Rozwijają również swoje zainteresowania, podnoszą poziom swoich umiejętności a także poznają miejsca przyszłej pracy.

Powyższe argumenty świadczą o spełnianiu przez szkołę wymagania w stopniu wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów*

Komentarz:

Szkoła współpracuje z absolwentami, którzy często pracują w branży ogrodniczej, są właścicielami, kierownikami instytucji działających w branży ogrodniczej, często przekazują szkole materiały, darowizny, środki finansowe. Aby przygotować uczniów do funkcjonowania na rynku pracy szkoła podejmuje szereg działań. Z kolei w opinii większości ankietowanych rodziców oraz uczniów szkoła nie przygotowuje do dalszej edukacji. Ich zdaniem, aby dostać się do wybranej przez siebie szkoły, musieliby korzystać z korepetycji.

Losy absolwentów

Szkoła wykorzystuje informacje o losach absolwentów w procesie nauczania i wychowania. Świadczą o tym wyniki ankietowanych nauczycieli (15 z 49) oraz uczniów (44 z 49), którzy wspólnie wskazują na wykorzystywanie przez nauczycieli informacji o ich losach. Nauczyciele wskazali (wywiad), że absolwenci sami odwiedzają szkołę, utrzymują prywatne kontakty z nimi, mają założone swoje firmy i często zapraszają do współpracy uczniów.

Współpraca szkoły z absolwentami

Szkoła współpracuje z absolwentami. Twierdzi tak 9 z 19 ankietowanych nauczycieli oraz dyrektor. Ponieważ absolwenci szkoły pracują często w swoim zawodzie i są producentami, właścicielami, kierownikami instytucji działających w branży ogrodniczej dlatego zapraszają uczniów, przekazują szkole materiały, darowizny, środki finansowe, materiały na nagrody. Korzystają również z obiektów szkoły. Absolwenci, jak twierdzi dyrektor, uczestniczą w szkolnych uroczystościach.

Dalsza edukacja po szkole

Szkoła nie przygotowuje do dalszej edukacji. Twierdzi tak większość ankietowanych rodziców (10 z 15), większość (32 z 49) ankietowanych uczniów oraz 6 z 19 ankietowanych nauczycieli, według których, aby zapewnić sobie możliwość dalszej nauki w szkole/uczelni, do której uczeń chce się dostać, będzie potrzebował korepetycji. Jednocześnie grupa 35 z 49 ankietowanych uczniów twierdzi, że po ukończeniu szkoły będą dobrze przygotowani do dalszej nauki.

Szkoła a rynek pracy

Szkoła przygotowuje do funkcjonowania na rynku pracy. Świadczą o tym działania podejmowane przez szkołę, wskazane przez dyrektora: warsztaty w Centrum Planowania Kariery Zawodowej; zajęcia z pedagogiem szkolnym w zakresie formułowania oczekiwań i potrzeb danej jednostki; konstruowanie listów motywacyjnych i CV na zajęciach z przedmiotów ekonomicznych, na lekcjach języka polskiego, lekcjach wiedzy o społeczeństwie; udział w dniach otwartych szkół wyższych; udział w zajęciach realizowanych w ramach projektu „Skuteczna, innowacyjna szkoła zawodowa ucząca przedsiębiorczości – kompleksowy program rozwojowy”; udział w projekcie pt. „As kompetencji” realizowany przez firmę COMBIDATA, autora projektu; wdrażanie do efektywnego poszukiwania miejsc pracy w ramach zajęć godzin wychowawczych; spotkania z przyszłymi producentami – pracodawcami.

Nauczyciele, wskazując działania prowadzone przez szkołę w celu przygotowania uczniów do funkcjonowania na rynku pracy, scharakteryzowali je jako działania związane z kreowaniem postawy przedsiębiorczej, natomiast partnerzy szkoły, wypowiadając się na temat oferty szkoły i jej dostosowania do potrzeb obecnego rynku pracy wskazali, że oferta ta raczej nie jest dostosowana do obecnego rynku pracy. Zwrócili uwagę na to, iż absolwenci każdej szkoły wyposażeni powinni być w kwalifikacje uniwersalne, potrzebne w wielu zawodach. Wskazali

jednocześnie, że atutem tej szkoły jest dążenie do wyposażania uczniów w kwalifikacje dodatkowe (elektryczne oraz w zakresie obsługi wózków widłowych). Ankietowani uczniowie dokonali swojej oceny w sześciu kategoriach, wskazując odpowiednie wartości na 8. stopniowej skali. Wyniki są następujące:

1. 35 z 49 uczniów wskazało wartości znajdujące się po prawej stronie skali (co oznacza skłanianie się ku twierdzeniu "jestem dobrym uczniem");
2. 36 z 49 uczniów wskazało wartości po prawej stronie skali (co oznacza skłanianie się ku twierdzeniu "jestem samodzielny");
3. 31 z 49 uczniów wskazało wartości po prawej stronie skali (co oznacza skłanianie się ku twierdzeniu "jestem aktywny");
4. 41 z 49 uczniów wskazało wartości po prawej stronie skali (co oznacza skłanianie się ku twierdzeniu "sam podejmuję działania");
5. 27 z 49 uczniów wskazało wartości po lewej stronie skali (co oznacza skłanianie się ku twierdzeniu "nie lubię nauki");
6. 41 z 49 uczniów wskazało wartości po prawej stronie skali (co oznacza skłanianie się ku twierdzeniu "lubię kontakt z ludźmi").

Powyższe argumenty świadczą o spełnieniu przez szkołę wymagania w stopniu średnim.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Promowana jest wartość edukacji*

Komentarz:

Szkoła informuje o swoich działaniach dotyczących oferty edukacyjnej, informuje o osiągnięciach uczniów, które znane są w środowisku. Posiada stronę internetową, wydaje gazetkę szkolną, informatory i foldery, prezentuje się w lokalnych mediach. Rodzice oraz przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają szkołę, jako instytucję dbającą o jakość uczenia się. Szkoła prowadzi działania edukacyjne nie tylko skierowane do młodzieży, ale również do dorosłych, postrzegana jest jako dbająca o dobre relacje w lokalnym środowisku.

Działania informacyjne szkoły

Szkoła prowadzi działania informacyjne dotyczące oferty edukacyjnej, działań szkoły i jej osiągnięć, co znajduje potwierdzenie w informacjach uzyskanych od dyrektora szkoły oraz w dokumentacji szkolnej. W opinii dyrektora, szkoła prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie edukacyjnej oraz podejmowanych działaniach i osiągnięciach w następujący sposób:

- szkoła przygotowuje specjalne informatory, ulotki, foldery na temat działalności szkoły;
- szkoła ma własną stronę internetową gdzie umieszcza różnego rodzaju informacje;
- szkoła wydaje własną gazetkę szkolną;
- na szkolnych korytarzach wiszą tablice i gabloty w których zamieszczane są informacje o wszelkiego rodzaju działaniach i osiągnięciach szkoły;
- cyklicznie szkoła prezentuje się w lokalnych mediach (ogłoszenia i artykuły w prasie lokalnej, audycje radiowe, udział w programach lokalnej TV, ostatnią informacją była informacja o jubileuszu szkoły, oraz o Jesiennym Kiermaszu Ogrodniczym).

Znajomość osiągnięć szkoły

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia szkoły i jej uczniów.

W opinii rodziców biorących udział w wywiadzie o wszystkich osiągnięciach szkoła informuje rodziców na zebraniach klasowych, zebraniach Rady Rodziców a także zamieszczając informacje w gazetce szkolnej oraz na stronie internetowej szkoły. Osiągnięcia i sukcesy szkolne przedstawiane są również podczas apeli szkolnych. Zdaniem ankietowanych rodziców szkoła informuje ich w największym stopniu o sukcesach uczniów w konkursach oraz o udziale przedstawicieli szkoły w ważnych wydarzeniach i uroczystościach (6 z 15). W najmniejszym stopniu zdaniem ankietowanych rodziców szkoła informowała ich o nagrodach i wyróżnieniach przyznawanych nauczycielom i innym pracownikom szkoły. Większość ankietowanych rodziców (12 z 15) nie wypowiedziała się na temat informacji o osiągnięciach szkoły.

Zdaniem partnerów, nie otrzymują oni pełnej informacji na temat sukcesów i osiągnięć szkolnych. Ich współpraca ze szkołą polega na realizowaniu określonych zadań, między innymi w zakresie realizacji programu pozwalającego zdobyć uczniom dodatkowe uprawnienia (elektryczne i w zakresie obsługi sztaplarek) oraz wzbogacaniu oferty edukacyjnej szkoły o dodatkowe kursy i szkolenia. O sukcesach dowiadują się z lokalnej prasy (Panorama 7, Kurier) oraz podczas kontaktu ze szkołą.

Informacja szkoły o swoich działaniach

Szkoła informuje o celowości i skuteczności swoich działań.

Większość ankietowanych nauczycieli deklaruje, że informuje rodziców o tym, jaki jest cel edukacyjny (17 z 19) i wychowawczy (18 z 19) działań, które realizują, jakie cele chce realizować szkoła (10 z 19) oraz jakie działania szkoły sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną (9 z 19) i wychowawczą (7 z 19). Stwierdza to również część ankietowanych rodziców oraz partnerzy, którzy stwierdzili, że o celowości i skuteczności działań szkoły świadczy jej współpraca z nimi, dzięki której uczniowie mogą realizować programy i projekty dające możliwość zdobycia dodatkowych uprawnień, co sprawi, że będą mogli łatwiej poruszać się po rynku pracy.

Działania w lokalnej społeczności

Szkoła prowadzi działania w lokalnej społeczności promujące wartość uczenia się przez całe życie. Dyrektor szkoły oraz ankietowani rodzice wskazali działania edukacyjne szkoły prowadzone dla dorosłych:

- szkolenia, kursy, warsztaty (7 z 15);
- konsultacje, debaty angażujące członków lokalnej społeczności a także działania informacyjne (1 z 15).

Ponadto rodzice wskazali również:

- konkursy (6 z 15);
- projekty edukacyjne (5 z 15);
- akcje społeczne (4 z 15);
- spotkania z ciekawymi ludźmi (3 z 15);
- debaty angażujące członków lokalnej społeczności oraz działania informacyjne (1 z 15).

Do kluczowych działań dyrektor zaliczył:

- szkolenia przy współpracy Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach na temat np. stosowania środków ochrony roślin;
- warsztaty dla uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Gryfina jako poznawanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
- Punkt Doradztwa Ogrodniczego, pokazy w trakcie kiermaszów ogrodniczych jako realizowane akcje informacyjne, zachęcanie członków społeczności lokalnej do uprawiania terenów zieleni.

W dokumentacji szkolnej znajdują się informacje na temat powyższych działań a także na temat wnioskowania

przez dyrektora szkoły o nagrodę Prezydenta Miasta, o stypendium Prezesa Rady Ministrów, o stypendium (nagroda) Rady Rodziców, o nagrodę za wyniki w nauce. Są również informacje dotyczące udzielania pochwał dyrektora szkoły.

Środowisko lokalne a szkoła

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają szkołę jako dbającą o jakość uczenia się. Wynika to z opinii większości (12 z 15) ankietowanych rodziców. Tego samego zdania są rodzice biorący udział w wywiadzie oraz partnerzy szkoły, w opinii których szkoła dba o jakość uczenia się, pozyskuje środki na rozbudowę bazy oraz na zajęcia dodatkowe, dba o zaplecze praktycznej nauki zawodu.

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają szkołę, jako dbającą o relacje z lokalnym środowiskiem co wynika z opinii 10 z 15 ankietowanych rodziców oraz partnerów szkoły.

Powyższe argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Rodzice są partnerami szkoły*

Komentarz:

Rodzice dzielą się z dyrekcją szkoły oraz nauczycielami swoimi opiniami na temat funkcjonowania szkoły. Wykorzystują do tego w największym stopniu zebrania z rodzicami oraz indywidualne spotkania z nauczycielami. Ich opinie mają wpływ na działania szkoły. Są wspierani przez szkołę w wychowaniu ich dzieci. Na bieżąco są informowani o sukcesach i niepowodzeniach uczniów. Mają wpływ na działania podejmowane przez szkołę, w niektórych chętnie uczestniczą.

Opinie rodziców na temat pracy szkoły

Rodzice dzielą się opiniami na temat pracy szkoły oraz procesu nauczania. Świadczą o tym wyniki ankietowanych rodziców oraz nauczycieli, którzy wskazują, że rodzice najczęściej dzielą się opiniami na temat pracy szkoły oraz procesu nauczania podczas zebrań z rodzicami (10 z 15 ankietowanych rodziców i 16 z 19 nauczycieli). W opinii 11 z 15 rodziców nauczyciele poświęcają im odpowiednią ilość czasu podczas spotkań. Większość z nich (13 z 15) uważa, że w szkole są możliwości do dzielenia się przez rodziców opiniami na temat funkcjonowania szkoły.

Opinie rodziców a działania szkoły

Opinie pozyskane od rodziców mają wpływ na działania szkoły. Zdaniem 11 z 15 ankietowanych rodziców oraz 15 z 19 nauczycieli opinie rodziców brane są pod uwagę przy planowaniu działań szkoły. Rodzice wśród przykładów działań szkoły, na które mieli wpływ podali festyn promocyjny, wymianę młodzieży, zniżkę dla uczniów przy zakupach wytworów ich pracy oraz możliwość uczestnictwa w różnych działaniach. Nauczyciele podkreślili, że przedstawiciele rodziców są częstymi uczestnikami organizowanych przez szkołę imprez. Na ich wniosek odbyła się prelekcja na temat narkotyków. Dyrektor szkoły wskazuje również, że opinie rodziców są uwzględniane przy planowaniu działań szkoły. Wśród przykładów podaje:

- planowanie zajęć lekcyjnych (godziny dojazdu do szkoły i do domu), zajęć pozalekcyjnych (rodzaj, oferta);
- planowanie organizacji roku szkolnego, a w szczególności dni wolnych od zajęć dydaktycznych;
- planowanie rodzaju wycieczek i miejsc wyjazdów w ramach działań integracyjnych społeczności klasowej;

- terminy spotkań z rodzicami, formy wsparcia działalności szkoły z funduszu Rady Rodziców;
- planowanie tematyki spotkań w ramach pedagogizacji rodziców;
- deklaracje uczestnictwa w zajęciach etyki/religii i wychowania do życia w rodzinie, wybór towarzystwa ubezpieczeniowego w tym wysokość składki i zakres ubezpieczenia.

Wsparcie ze strony szkoły

Szkoła wspiera rodziców w wychowaniu dzieci. Świadczą o tym wypowiedzi ankietowe rodziców w których wskazują, że:

- wychowawca współpracuje z nimi (10 z 15);
- szkoła oferuje pomoc specjalisty pedagoga (9 z 15);
- nauczyciele współpracują z rodzicami oraz jest poradnictwo wychowawcze (4 z 15).

Ponadto rodzice wskazali, że:

- w szkole istnieje pomoc pedagoga szkolnego (10 z 15);
- funkcjonuje w szkole udzielanie rad i wsparcia przez nauczycieli (6 z 15).

Za najbardziej pomocne rodzice i dyrektor uważają pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego (11 z 15). Ponadto rodzice wskazują następujące formy obecne w szkole:

- udzielanie rad i wsparcia przez nauczycieli (wychowawców) w sytuacjach problemowych (9 z 15);
- doradztwo w ramach indywidualnych lub grupowych spotkań z nauczycielem (5 z 15);
- prowadzenie warsztatów psychologicznych doskonalących umiejętności wychowawcze (4 z 15);
- pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej (3 z 15).

W opinii dyrektora nie bez znaczenia jest również korzystanie przez rodziców z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej lub Gminnego Ośrodka Pomocy Rodzinie, spotkań z kuratorami społecznymi i sądowymi oraz z pracownikami Policji organizowane dla rodziców uczniów klas pierwszych. Nauczyciele wspierając rodziców w wychowaniu, podejmują następujące działania (ankieta):

- utrzymują stały kontakt z rodzicami, starają się poznać sytuację życiową wychowanków i ich rodzin, doradzają, gdzie rodzice mogą szukać wsparcia (16 z 19);
- służą radą i wsparciem w sytuacjach problemowych (15 z 19);
- w zależności od potrzeb prowadzą indywidualne lub grupowe spotkania z rodzicami (8 z 19).

Informowanie rodziców

Rodzice są informowani o rozwoju ich dzieci. Zdaniem 12 z 15 ankietowanych rodziców są oni wystarczająco poinformowani o sukcesach swojego dziecka oraz o jego trudnościach (11 z 15). Potwierdzają to również wszyscy ankietowani nauczyciele. Biorący udział w wywiadzie rodzice stwierdzili, że informacje, które otrzymują na temat rozwoju swoich dzieci przy okazji wywiadówek szkolnych, podczas wygłaszanych prelekcji, spotkań (Policja, Prokuratura) są pomocne w wychowaniu.

Udział rodziców w działaniach szkoły

Rodzice uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę. Świadczą o tym wypowiedzi biorących udział w wywiadzie rodziców oraz nauczycieli w których potwierdzają oni uczestnictwo rodziców w radach pedagogicznych oraz każdej szkolnej imprezie. W opinii rodziców najważniejszym działaniem, w którym uczestniczą, jest kiermasz ogrodniczy, który wpisał się na stałe w kalendarz imprez szkolnych i organizowany jest dwa razy do roku.

Wpływ rodziców na szkolne decyzje

Rodzice biorą udział w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły. Twierdzi tak 13 z 19 ankietowanych nauczycieli, dyrektor oraz 6 z 15 rodziców. Zarówno rodzice, jak i dyrektor i nauczyciele wskazali przykłady działań szkoły, na które wpływ mieli rodzice. Rodzice wskazali:

- decyzje związane z polepszeniem frekwencji uczniów;
- decyzje o ciepłych posiłkach dla uczniów;
- decyzja o nieodpłatnej gorącej herbacie dla uczniów odbywających praktykę;
- akcja charytatywna polegająca na zbieraniu środków na zakup laptopa dla uczennicy po kontuzji prawej ręki.

Dodatkowo (zdaniem nauczycieli i dyrektora) rodzice mają wpływ na:

- organizację uroczystości szkolnych;
- organizację corocznych kiermaszów przy współudziale młodzieży;
- organizację studniówek, wycieczek oraz innych działań;
- opiniowanie i akceptowanie wniosków o nagrody;
- opiniowanie programu wychowawczego i programu profilaktyki;
- wyrażanie opinii o nauczycielach ubiegających się o wyższy stopień awansu zawodowego;
- opiniowanie funkcjonujących w szkole procedur, regulaminów oraz programów (profilaktycznego i wychowawczego);
- wybór towarzystwa ubezpieczeniowego, wybór miejsca praktyk zawodowych, gdzie po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną uczniowie są kierowani;
- konsultacja planu lekcji;

Powyższe argumenty wskazują na wysoki stopień spełniania przez szkołę wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach***Komentarz:**

Większość nauczycieli angażuje się w pracę zespołów, które efekty swojej pracy poddają analizie. Zdaniem większości nauczycieli w przypadku, gdy się pojawi problem, zespoły pomagają go rozwiązać. Aby współpraca w zespołach przebiegała dobrze, nauczyciele uczestniczą w różnego rodzaju formach doskonalenia zawodowego dotyczących współpracy.

Zespoły nauczycielskie

Nauczyciele są zaangażowani w pracę zespołów. Wskazuje na to dyrektor szkoły, zdaniem którego, większość nauczycieli angażuje się w pracę zespołów w wystarczającym stopniu. Wśród ankietowanych nauczycieli nie ma osoby niezaangażowanej w pracę jakiegoś zespołu. Największa grupa ankietowanych nauczycieli (11 z 19) wskazała, że w pracę zespołów angażuje się większość nauczycieli, 6 z 19 twierdzi, że angażują się wszyscy a 2 z 19, że mniejszość. Nauczyciele, angażują się w pracę następujących zespołów: programowy, metodyczny, wychowawczy i profilaktyczny, do spraw zarządzania szkołą, szkoleniowy, do spraw organizacji imprez dla uczniów, rodziców i nauczycieli, do spraw współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły, do spraw ewaluacji wewnętrznej.

Praca zespołów

Zespoły analizują efekty swojej pracy. Zdaniem dyrektora oraz 11 z 19 ankietowanych nauczycieli działające w szkole zespoły do analizy efektów swojej pracy stosują regularnie procedury ewaluacyjne. Spontanicznej refleksji nad efektami po zakończeniu pracy lub jakiegoś jej etapu dokonuje 6 z 19 nauczycieli. Według nauczycieli uczestniczących w wywiadzie efekty pracy zespołów analizowane są na spotkaniach tych zespołów. Odbywają się one systematycznie (zespół przedmiotów zawodowych) lub w miarę potrzeb wtedy, gdy omawiane są konkretne zagadnienia.

Planowanie pracy

Nauczyciele wspólnie planują działania w szkole, opierając się w większości na analizie efektów pracy zespołów. Twierdzi tak 17 z 19 nauczycieli. Wskazując przykłady planowania pracy zespołu opartego na analizie efektów tej pracy ankietowani nauczyciele podali:

- organizację wewnątrzszkolnych konkursów międzyprzedmiotowych;
- przygotowywanie uczniów do zewnętrznych konkursów i olimpiad;
- przygotowywanie diagnoz i opracowywanie ich wyników;
- przygotowywanie próbnych egzaminów zawodowych w klasach trzecich, ustalanie terminów i sposobów przeprowadzenia próbnych egzaminów, ustalanie sposobów pomocy uczniom jej potrzebującym;
- analizowanie wyników egzaminów zewnętrznych oraz indywidualnych zajęć, ustalanie korelacji międzyprzedmiotowej w realizacji tematów egzaminacyjnych, przy braku osiągnięć uczniów opracowywanie nowych metod pracy oraz sposobów zachęcenia uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach;
- analizowanie efektów pracy w zespole przedmiotów ogólnokształcących, wdrażanie wniosków wpływających z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej, praca z uczniem słabym i zdolnym, tworzenie programów naprawczych.

Współpraca nauczycieli

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy. Wskazują na to dyrektor oraz wszyscy nauczyciele, którzy najczęściej wspomagają się w kwestiach wychowawczych. W ramach pracy zespołów analizują wyniki przeprowadzanych diagnoz i podejmowanych przedsięwzięć. Nauczyciele pomagają sobie również przy okazji organizowania uroczystości i imprez szkolnych, wspólnie przygotowują dekoracje i wystrój sal. Większość nauczycieli (15 z 19) twierdzi, że zespoły raczej pomagają w rozwiązywaniu pojawiających się w pracy problemów.

Doskonalenie zawodowe nauczycieli

Nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy. Ankietowani nauczyciele (14 z 19) wskazali, że są to szkolenia wewnętrzne, przydatne w praktyce. W ramach rady

pedagogicznej szkoleniowej brali udział w szkoleniu "Prawo oświatowe dla nauczycieli". W ramach szkolenia wewnętrznego dla poszczególnych grup zawodowych uczestniczyli w następujących zajęciach:

- analiza wymagań egzaminacyjnych z języków obcych;
- metoda projektu w nauczaniu przedmiotów zawodowych, zasady tworzenia testów.

W ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli uczestniczyli w szkoleniach:

- dokumentacja szkolna i prawidłowe jej prowadzenie po zmianach prawa;
- omówienie i interpretacja wybranych zapisów statutu szkoły np. obowiązki nauczyciela w zakresie bhp;
- prawa i obowiązki uczniów, rozstrzyganie sporów między organami szkoły.

Oprócz tego odbyły się szkolenia, których problematyka dotyczyła współpracy między pracownikami szkoły:

- szkolenie rady pedagogicznej - „Porozumienie bez przemocy”;
- współpraca z uczniem trudnym;
- zmiany w podstawie programowej po roku 2012;
- zmiany w kształceniu zawodowym po roku 2012;
- sposoby radzenia sobie z agresją wśród uczniów;
- modyfikowanie koncepcji pracy szkoły z wykorzystaniem analizy SWOT;
- pierwsza pomoc przedmedyczna;
- organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Pracownicy niepedagogiczni wskazali, że nie uczestniczą wspólnie z nauczycielami w szkoleniach dotyczących doskonalenia pracy zespołowej.

Powyższe argumenty wskazują na wysoki poziom spełniania przez szkołę wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny*

Komentarz:

Prowadzona w szkole ewaluacja wewnętrzna przeprowadzana jest z udziałem zespołów nauczycieli. Niemal wszyscy są w nią zaangażowani. Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego wykorzystywane są do planowania pracy szkoły oraz są źródłem planowanych zmian.

Ewaluacja wewnętrzna

Dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej.

W szkole powołany został zespół ds. ewaluacji wewnętrznej, który określa zakres prowadzonych działań ewaluacyjnych. Zakres ten ustalany jest na podstawie wniosków z przeprowadzonej ewaluacji, kontroli, wniosków zgłaszanych przez zespoły przedmiotowe. Wnioski wynikające z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego służą do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu szkoły i są wykorzystywane do jej rozwoju. Potwierdzają to wszyscy ankietowani nauczyciele, którzy twierdzą również, że ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli (potwierdza to 13 z 19 ankietowanych). Grupa 5 z 19 nauczycieli uważa, że angażują się w ewaluację w stopniu wysokim, natomiast pozostali określili swoje zaangażowanie, jako wystarczające. Największa grupa nauczycieli (12 z 19) uważa ewaluację za niezbędną i zaangażowała się w nią dla poprawienia jakości własnej pracy. Ponad połowa nauczycieli zaangażowała się w nią ze względu na zwyczaj panujący w tej szkole (zwykle większość nauczycieli uczestniczy w ewaluacji wewnętrznej), natomiast 2 z 19 nauczycieli uczestniczyło w ewaluacji na polecenie dyrektora, a 3 dyrektor przekonał do wzięcia w niej udziału.

Wyniki wewnętrznego nadzoru a praca szkoły

Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły. Nauczyciele wskazali przykłady uwzględnienia wniosków płynących z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego podczas tworzenia planu pracy szkoły. Zwrócili uwagę na kryterialne ocenianie zadań praktycznych, dobrą, rzetelną analizę wyników egzaminów zewnętrznych i próbnych, pracę z uczniem zdolnym, a także prawidłowe wypełnianie dokumentacji szkolnej. Na podstawie przeprowadzonych analiz, obserwacji i diagnoz w ramach prowadzonej ewaluacji wewnętrznej w bieżącym roku szkolnym wprowadzono do planu pracy szkoły większą ilość szkolnych konkursów, dwie próbne matury i dwa próbne egzaminy zawodowe. W celu przełamania tremy przed publicznymi

wystąpieniami przewidziano udział uczniów w programach artystycznych z okazji Dnia Edukacji Narodowej, obchodów 65-lecia szkoły, Święta Niepodległości, mikołajek (przedstawienie w szpitalu na oddziale dziecięcym), szkolnych jasełek, przewidziano również udział uczniów w wielu konkursach w tym w konkursach recytatorskich (np. konkurs recytatorski „Szczeciński Parnas”, „Moja ukochana poezja...” – etap szkolny i międzyszkolny), oraz w warsztatach ujętych w planie pracy Samorządu Uczniowskiego. Ponadto w bieżącym roku szkolnym zaplanowano w ramach realizacji godzin wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela zajęcia o charakterze konsultacji przedmiotowych, których celem jest przede wszystkim praca z uczniem mającym trudności w uczeniu się oraz wyrównywanie szans edukacyjnych. W ramach doskonalenia umiejętności zawodowych, nauczyciele tych przedmiotów na podstawie analizy wyników egzaminu zawodowego przygotowali programy, które realizują w ramach godzin wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela. Sformułowane wnioski w zakresie nadzoru wewnętrznego znalazły swoje odzwierciedlenie w planie pracy szkoły i dotyczyły:

- kontroli kwalifikacji nauczycieli;
- monitorowanie realizacji podstawy programowej;
- weryfikacja planu lekcyjnego zgodnie z ramowymi planami nauczania;
- przygotowanie arkusza organizacyjnego zgodnie z ramowymi planami nauczania;
- monitoring systematyczności i zgodności oceniania z WSO;
- organizacja egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- kontrola obowiązku nauki;
- kontrola warunków bezpieczeństwa i higieny pracy;
- kontrola okresowa stanu technicznego budynków szkolnych;
- monitoring realizacji tzw. „godzin karcianych”;
- kontrola poprawności i systematyczności prowadzenia dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen, dzienników zajęć pozalekcyjnych;
- weryfikacja wykazu podręczników i programów nauczania dla zawodów;
- wdrożenie wniosków z analizy egzaminów zewnętrznych;
- powołanie zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- dostosowanie warunków nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia zgodnie z zaleceniami zawartymi w opiniach Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.

Sposób prowadzenia ewaluacji

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli.

Świadczą o tym wyniki prowadzonych w szkole badań. Większość ankietowanych nauczycieli uczestniczyła w pracach zespołu do spraw ewaluacji (12 z 19). W celu przygotowania planu ewaluacji wewnętrznej powoływany jest zespół. Wskazuje tak 11 z 19 nauczycieli oraz dyrektor. Zespół powoływany jest na sierpniowej radzie pedagogicznej i składa się z czterech osób.

Wnioski z nadzoru a zmiany

Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu szkoły.

Wskazują na to nauczyciele z których jedni twierdzą, że wnioski te są uwzględniane w dużym zakresie (10 z 19), a drudzy, że są uwzględniane w pełnym zakresie (8 z 19). Dyrektor wskazał (wywiad) szereg zmian w funkcjonowaniu szkoły, które wprowadzono na podstawie wyników nadzoru pedagogicznego. Wśród najważniejszych wymienił:

- zwiększenie udziału uczniów w prezentacjach podczas imprez szkolnych;
- zwiększenie liczby konkursów tematycznych;
- wprowadzenie próbnego egzaminu zawodowego dla uczniów klas III, a także próbnego egzaminu maturalnego z matematyki dla uczniów klas III;
- dwukrotne przeprowadzenie próbnego egzaminu maturalnego i egzaminu zawodowego;
- kontynuacja programu „As Kompetencji” z zakresu umiejętności matematycznych i kształtowania postaw przedsiębiorczych;
- przystąpienie do projektu „Water In Territory” w ramach programu Comenius;
- opracowanie planu pracy zespołu ds. wspomaganiania uczniów z trudnościami w uczeniu się;
- utworzenie ośrodka nauki jazdy kat. B i kat. T.

Organizowanie próbnych egzaminów oraz zawodowy w klasach III oraz wprowadzenie konsultacji z rodzicami potwierdzają również nauczyciele (wywiad). Odnosząc się do próbnych egzaminów, nauczyciele uważają, że w ten sposób uczniowie i nauczyciele mają przed egzaminem obraz tego, jaki poziom wiadomości i umiejętności posiadają uczniowie, na co należy jeszcze zwrócić szczególną uwagę podczas przygotowań do właściwego egzaminu. Z kolei wprowadzenie konsultacji z rodzicami pozwoliło na częstszy kontakt z nimi. Tym samym rodzice mają możliwość uzyskania pełnej i aktualnej informacji na temat swojego dziecka.

Powyższe argumenty świadczą o wysokim stopniu spełnienia przez szkołę wymagań.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

Warunki lokalowe szkoły oraz wyposażenie są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania. Szkoła podejmuje szereg działań w celu wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia. Największym minusem szkoły, na który wskazują wszyscy biorący udział w badaniu, jest brak nowoczesnej, pełnowymiarowej sali gimnastycznej.

Warunki lokalowe szkoły

Warunki lokalowe szkoły są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.

Zdaniem ponad połowy ankietowanych nauczycieli (10 z 19) warunki lokalowe szkoły są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania. W wywiadzie stwierdzili oni, że warunki lokalowe są mocną stroną szkoły. Szkoła posiada własne zaplecze dla kształcenia zawodowego ze szklarniami, warsztatem i parkiem maszynowym. Bazę dydaktyczną oceniają dobrze, zwracają uwagę na stołówkę szkolną, internat, centrum informatyczne, a także bliskość Puszczy Bukowej. Rodzice i partnerzy szkoły wraz z przedstawicielem samorządu do mocnych stron szkoły zaliczają bazę dydaktyczną szkoły, zaplecze praktycznej nauki zawodu, otoczenie szkoły, a także to, że w szkole jest ośrodek egzaminacyjny, internat i stołówka. Dyrektor, blisko połowa ankietowanych rodziców oraz 7 z 19 ankietowanych nauczycieli uważa warunki bazowe szkoły pod kątem realizowania podstawy programowej jako wystarczające, ale z występującymi nielicznymi brakami. Do braków dyrektor zaliczył małe sale do prowadzenia programów modułowych, brak chłodni dla roślin oraz brak nowoczesnej sali gimnastycznej i obiektów sportowych do prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych. Na brak sali gimnastycznej wskazują również partnerzy wraz z samorządem, nauczyciele i rodzice. Potwierdzają to również wnioski z obserwacji placówki, gdzie obok sali gimnastycznej słabą stroną szkoły jest również konieczność prowadzenia zajęć w salach znajdujących się w różnych budynkach.

Wyposażenie szkoły

W szkole znajduje się wyposażenie wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.

Zdaniem dyrektora oraz połowy nauczycieli w wyposażeniu szkoły w pomoce dydaktyczne potrzebne do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów występują nieliczne braki. Zdaniem 7 z 19 nauczycieli jest ono wystarczające. Uczniowie w swojej opinii podzielili się. Jedna grupa uczniów (24 z 49) wskazuje, że ilość pomocy w szkole jest wystarczająca, natomiast druga (25 z 49) uważa, że jest niewystarczająca. Rodzice, w wywiadzie stwierdzili, że pomimo tego, że w szkole jest sporo jeszcze do zrobienia, to dba się o zaplecze szkoły. Sukcesywnie przeprowadza się remonty oraz doposaża szkołę. Wyniki obserwacji wyposażenia klas w czasie prowadzonych zajęć wskazują w 7 z 9 przypadków, że wyposażenie klas umożliwia realizację celów lekcji.

Wzbogacanie warunków szkoły

W szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły. Zarówno organ prowadzący szkołę jak i partnerzy wspomagają szkołę we wzbogacaniu warunków lokalowych i pomocy naukowych. Organ prowadzący oprócz środków ujętych w planie finansowym na rok 2011 kontynuuje realizację projektu w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, który dotyczy doposażenia szczecińskich szkół. Dyrektor wskazuje, że w ramach tego projektu w minionym roku powstała duża szklarnia, w której uczniowie realizują treści i zadania z zakresu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Dodatkowo do szkoły zostało dostarczone wyposażenie pracowni florystycznej i pracowni architektury krajobrazu. Wsparcie Rady Rodziców polega na zakupie wyposażenia apteczek szkolnych oraz zakupie książek na nagrody za wyniki w nauce. Dodatkowo Rada Rodziców sponsoruje i dofinansowuje niektóre imprezy szkolne. Obecnie rodzice nie uczestniczą we wzbogacaniu bazy szkoły. Partnerzy zewnętrzni wspierają placówkę poprzez przekazywanie darowizn, które przeznaczone są na zakup materiałów do zajęć praktycznych, przekazują środki dekoracyjne wykorzystywane przy wykonywaniu różnego rodzaju dekoracji. Dodatkowo, w ramach realizowanego przez SIMP projektu, szkoła otrzymała podręczniki zgodne z tematyką prowadzonego dla uczniów kursu kwalifikacyjnego. Dzięki współpracy z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, szkoła otrzymuje różnego rodzaju broszury o tematyce związanej z uprawą roślin, prowadzeniem gospodarstwa ogrodniczego. Producenci roślin, sadzonek, nasion, rozsady, a także producenci podłoża niejednokrotnie przekazują szkole swoje produkty, które wykorzystywane są przez uczniów w trakcie zajęć praktycznych. Zapisy w dokumentacji szkolnej wskazują na wiele planowanych remontów i inwestycji. Wśród najważniejszych należy wymienić budowę i modernizację obiektów szklarniowych, budowę obiektu sportowego – sali gimnastycznej, a także, ocieplenie budynków szkolnych oraz modernizację placu manewrowego do nauki jazdy kat. B i kat. T. Oprócz tego planowane są remonty bieżące, zakupy środków, mebli i wyposażenia pomieszczeń lekcyjnych, zakup komputerów (stworzenie sieci wewnętrznej), zakup podręczników do sal lekcyjnych, zakup środków dydaktycznych (np. atlasy, mapy, albumy, foliogramy, preparaty, modele, eksponaty, plansze), maszyn i narzędzi ogrodniczych oraz programów komputerowych.

Wzbogacanie warunków lokalowych i wyposażenia

W szkole podejmuje się działania mające na celu wzbogacenie warunków lokalowych i wyposażenia dydaktycznego.

W ramach doposażenia szkoły dyrektor korzysta nie tylko ze środków ujętych w planie finansowym, ale niejednokrotnie przeznaczają na zakup pomocy naukowych i poprawę stanu technicznego środki finansowe, uzyskane w ramach wyodrębnionego rachunku dochodów. Są to najczęściej środki finansowe uzyskane z wynajmu pomieszczeń szkoły, z darowizn, ze sprzedaży roślin, warzyw i owoców wyprodukowanych przez uczniów, z usług wykonanych dla środowiska lokalnego w zakresie zagospodarowania terenów zieleni. Dyrektor podaje, że w ramach pozyskanych przez szkołę środków planowane jest nawiązanie współpracy z Fundacją Kronenberga i Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. W ramach projektów planuje pozyskać środki finansowe na zakup doposażenia szkoły w zakresie edukacji ekonomicznej i nauki języków obcych. W planach jest złożenie dwóch projektów. Jeden w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zakup maszyn związanych z ogrodnictwem i drugi w Wojewódzkim Urzędzie Pracy na realizację projektu w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych uczniów.

Powyższe argumenty świadczą o spełnianiu przez szkołę wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. Dobra współpraca nauczycieli na wielu płaszczyznach sprzyja doskonaleniu procesów nauczania i wychowania – nauczyciele wspierają się i współdziałają przy tworzeniu procesów edukacyjnych np. w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych opracowanych w zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej.
2. W szkole kształtowane są kompetencje niezbędne na rynku pracy, w tym składające się na postawę przedsiębiorczą.
3. Koncepcja pracy szkoły znana jest części społeczności szkolnej, w szczególności nauczycielom.
4. Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe, w tym związane z realizacją projektów różnego typu.
5. Realizowanie przez nauczycieli i uczniów projektów edukacyjnych i innych działań stanowi dobrą promocję szkoły w środowisku.
6. Stosowane w praktyce zasady oceniania wewnątrzszkolnego wymagają doskonalenia w zakresie jego funkcji motywacyjnej i informacyjnej.
7. Szkoła podejmuje działania mające na celu kształtowanie uczniowskich postaw.
8. Postawy promowane przez szkołę są zgodne z postawami preferowanymi przez uczniów.
9. Potencjał edukacyjny uczniów jest wykorzystywany.
10. W szkole istnieją duże potencjalne możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, podejmowane są różne działania w tym zakresie, jednakże obszar ten wymaga doskonalenia.
11. Rodzice uczestniczą w życiu szkoły, mają wpływ na podejmowane w niej decyzje.
12. Szkoła zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa.
13. Uczniowie chętnie wychodzą z propozycją różnych działań, które spotykają się z aprobatą ze strony nauczycieli i dyrekcji.
14. Zdaniem uczniów oraz ich rodziców, aby dostać się na wybrane przez siebie uczelnie uczniowie muszą korzystać z korepetycji.
15. Podejmowane przez szkołę inicjatywy na rzecz środowiska, skierowane zarówno do osób prywatnych jak i instytucji, stanowią dla szkoły dobrą promocję.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	B
Respektowane są normy społeczne	B
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	C
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	C
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	C
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	B
Kształtuje się postawy uczniów	C
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	C
Obszar: Środowisko	
Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	B
Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów	C
Promowana jest wartość edukacji	B
Rodzice są partnerami szkoły	B
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

Raport sporządzili:

- Krzysztof Motyliński
- Małgorzata Lachtara

Kurator Oświaty:

.....